

Francija in ZDA proti kompromisu med 6 in 7

Meseca maja odločilni sestanki evropskih gospodarskih skupnosti

Same vlade šestorice Evropskega skupnega trga se dokončno še niso dogovorile, ali naj se predlog odbora pri evropskem skupnem trgu o pospešitvi carinske združitve šestih držav izvede do 1. julija; nemška vlada na primer je sicer Hallsteinov predlog sprejela v načelu, vendar je glede časa izvedbe pustila vprašanje odprto. Dogovorjeno je bilo, da bodo o tem dokončno odločili na sili ministrskega sveta Evropske gospodarske skupnosti, ki bo 10. maja v Luksemburgu. Dober eden na to, to je 19. maja, se sestanejo ministri Svobodnega trgovskega področja v Lizboni, da bi s svoje strani zavzeli gladiše.

Med tem časom skuša nizozemski zunanji minister J. Luns doseči vsaj začasen sporazum med obema skupnostima s pogajanjem v Parizu. Tu se je pogajal z 11 evropskimi ministri in s predstaviteljem evropske gospodarske komisije. Značilno je na hud odpor pri francoski vladi; prav tako odločno naproti pobudi nizozemskega zunanje-

ga ministra ameriški podtajnik Dillon. Ta je popolnoma na strani prof. Hallsteina, predsednika komisije pri Evropski gospodarski skupnosti, ki predlaga, naj postavijo države Evropskega skupnega trga že 1. julija enotne carine nasproti drugim državam. Dillonovo nasprotovanje Lunsu gre tako daleč, da je ameriški poslanik v Haagu izrazil svoje nezadovoljstvo zaradi Lunsove akcije.

Sam Luns je med tem časom izjavil, da še vedno upa, da bo možno najti osnovo za sodelovanje med obema skupnostima za krajšo in morda tudi daljšo dobo. Luns skuša prepričati države sedmorice, da je nujno potrebno, da se končno sprijaznijo z Evropskim skupnim trgovim, ki ga pač ni mogoče spraviti s sveta, Francozi in Američani očito Lunsu, da se je lotil posredovanja, ne da bi prej prejel pristank sestorice, v kateri je vključena tudi sama Nizozemska.

Svarilo italijanskega gospodarstvenika

Znani italijanski gospodarstvenik Epimaco Corbino opozarja v tedniku »Europeo«, da bi bilo povsem zgrešeno izsiliti pospešitev carinske združitve držav šestorice (Evropskega skupnega trga). Izvesti dokončno carinsko združenje držav šestorice na način, ki bi povzročil delitev Evrope v gospodarske bloke, bi pomenilo napraviti večjo škodo, kakor bi bile koristi od zamišljene Evropske gospodarske skupnosti. Corbino priporoča previdnost in preudarnost. Vse kaže, da se posebno mudi

Francozom, medtem ko so mnenja v Zahodni Nemčiji deljena. Kancler dr. Adenauer in menda tudi zunanji minister von Brentano hočejo ustreči De Gaulleu in sta zato pristaša pospešitve carinskega združenja, toda minister za gospodarstvo Erhard se ne naveduje za takšno rešitev, ki mu morda nujno imeti proti angleško ost. Zbliževanje Evrope, naperjeno proti angleškim koristim, ni priporočljivo. Corbino meni, da so o tem vprašanju verjetno govorili tudi med zadnjim obiskom De Gaulle Veliki Britaniji.

Gledišče Italije o tem vprašanju ni jasno. Nekateri se navedujejo za izvedbo carinske združitve za vsako ceno, toda ni dvoma, da je mnogo sektorjev italijanskega gospodarstva proti pospešitvi združitvi, in sicer teh je mnogo več kakor sektorjev, ki bi govorili za pospešeno združevanje. Pospešitev carinske združitve bi bila nevarna zlasti Italijanskemu kmetijstvu. Plase opozarja tudi na okolnost, da Italija danes še ne razpolaga z zadostnim številom specializiranega delavstva, da bi ga lahko poslala na delo v ostale države Evropske gospodarske skupnosti.

LONDONSKE TRG PIVOZNOVIN

Iz Gulfa so odpremili pošiljko pšenice za Japonsko, in sicer po 9,75 dolarja proti izročitvi v maju — juniju; pošiljko pšenice iz Avstralije v Anglijo po 9,1 šilingov za julij — avgust; pošiljko sladkorja iz San Dominga v Kalifornijo po 8,50 dolarja FIO maj — junij; pošiljko rudnin iz pristanišča Laurencu Marques v Northern Rouge po 8,40 dolarja julij — avgust.

Novosadski kmetijski sejem odprt

Med prvimi kmetijskimi sejmi v Evropi

Novi Sad je znan ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi v tujini kot važno središče dežele, ki je bogata s kmetijskimi pridelki najrazličnejših vrst, in prav tako tudi kot pomemben trg za kmetijske pridelke. Novi Sad ima tudi produktno borzo za to blago. Velik ugled v zunanjem svetu si je Novi Sad pridobil tudi z organizacijo svojega kmetijskega sejma, ki se razvija v enega izmed najpomembnejših vrst v Evropi.

Sejem so odprli 29. aprila in ostane odprt do 8. maja. Letošnji sejem je že 27. mednarodni kmetijski sejem. Sejem se je v zadnjih letih zelo razširil in pridobil na pomenu v sami Jugoslaviji pa tudi v tujini.

Leta 1957 je sejemsko pokrivalo le 116 tisoč kv. metrov, medtem ko je lani zavzemalo že 360.000 kv. metrov. Lani je na sejmu razstavljalo 2.444 razstavljavcev, med temi 524 iz 21 tujih držav. Sejem si je ogledalo 401.162 obiskovalcev, ustvarjeni promet pa je dosegel 51 milijard 968 milijonov dinarjev.

Sejem je tudi letos tako urejen, da pridejo do izraza pridelki in izdelki, razvrščeni v 5 skupinah. Prva skupina obsega pridelke in proizvode iz travnatih rastlin, kakor žitarice, krompir, paprika, cvetje, zdravilna zelišča itd. V to skupino spadajo tudi industrijske rastline in razne vrste sadja.

Drugo skupino tvorijo živila in živalski proizvodi, kakor mleko, volna, sir, ribje konzerve, med, vosek itd. Razstavljajo se tudi raki, žabe, polji in podobne poslastice.

V tretjo skupino spadajo poljski stroji, aparati za umetno molžo, naprave za raziskovanja v poljedelstvu, pribor za lov in čebelarstvo, stroji za mlinarstvo in pekarsko industrijo, stroji za varne mesnih konserv, skratka vse o-

rodje, ki naj kmetu olajša trdo delo. V četrti skupini so razvrščeni proizvodi kemične industrije, v prvi vrsti umetna gnojila, sredstva za zaščito rastlin, dodatki za krmljenje živine itd. Zadnjo skupino sestavljajo proizvodi prehranjevalne industrije, kakor na primer vse vrste konzerviranih živil, prekajeno meso, alkoholne in druge pižace, jedilno olje, testenine, sladkor, čokolada, tobak in tobaci izdelki, nikotin za farmacevtsko itd.

VINSKA RAZSTAVA

Poseben oddelek so posvetili IV. narodni vinski razstavi. Ta razstava ima istočasno tudi trgovski značaj in ne obsega le raznih vrst vina, temveč tudi žganje in sadne sokove. V sklopu te razstave je tudi »izložba« enobalaze prehranjevalnega blaga namenjenega izvozu. Za najboljša vina in za najboljšo embalažo bo posebna komisija razdelila priznanja in medalje.

MOCNA ITALIJANSKA UDELEŽBA

Na letošnjem sejmu v Novem Sadu je močno zastopana tudi italijanska industrija. Svoje blago so razstavili APE iz Genove, Sincat SpA iz Milana, F.Li Toselli S.r.l. iz Ferrare, Guizzardi iz Verone, F.Li Martinelli SpA. iz Modene in BMC iz Verone (kmetijski stroji in opreme), Seifa iz Milana, Edison prav tako iz Milana in Rumianca iz Turina (umetna gnojila, sredstva za zaščito rastlin, sredstva proti plevelu, dodatna krmlila itd.).

VELIKA ŽIVINSKA RAZSTAVA

Tudi letos so v Novem Sadu med sejmom priredili veliko živalsko razstavo. Velika pozornost je posvečena zlasti plemenski živini, zastopana je tudi drobnica. Naj omenimo še pose-

Splošne smernice za sovjetsko zunanjo trgovino

Na sestanku, ki ga je v Londonu priredila sovjetsko-britanska trgovska zbornica, je njen predsednik Greville S. Maginness govoril o razvoju trgovinskih stikov med obema državama, zlasti v zvezi z razstavami, ki bodo prihodnje leto v Londonu in v Moskvi. Angleži bodo namreč priredili posebno razstavo v Moskvi, Rusi pa v Londonu. V Londonu se zelo zanimajo za razstavo v Moskvi, kakor kažejo tudi prijave razstavljavcev.

Pozornost je zbudil govor namestnika sovjetskega trgovinskega predstavnika za Vel. Britanijo S. F. Anfimova, ker so bile v njem pravi pravi podobi sovjetske zunanjetrgovinske smernice tudi za sovjetske odnose z drugimi državami. Anfimov je naglasil, da si morajo britanske trdnice na vso moč prizadevati, da kupijo od Rusov čim več blaga. Trgovinska bilanca med ZS SR in Vel. Britanijo je sicer aktivna za Sovjetsko zvezo; toda Rusija kupuje tudi blago iz drugih držav, kakor na primer malajski kavčuk s posredovanjem Vel. Britanije. Če upoštevamo tudi to trgovino, potem je bila lani sovjetska trgovinska bilanca nasproti Vel. Britaniji pasivna za več kakor 40 milijonov funtov šterlingov, to je vsaj dvakrat več kakor leta 1958. Iz tega sledi, da morajo Angleži kupovati več blaga od Sovjetske zveze.

Anfimov je dodal, da je Sovjetska zveza lani kupila za 3,5 krat več strojev in opreme na Angleškem kakor leta 1958 in da so letos v začetku leta Rusi naročili v Angliji 2,5 krat več blaga kakor leta 1959. Govornik je izrazil upanje, da bo angleška razstava v Moskvi še bolj prispevala k povečanju sovjetskih nakupov v Vel. Britaniji, toda to bo mogoče edino, ako bodo tudi Angleži kupovali toliko več blaga v Sovjetski zvezi.

Sovjetska podjetja bodo v bodoče rajši kupovala blago pri tistih angleških podjetjih, ki bodo sama nabavljala sovjetsko blago ali pa ki bodo sovjetskim izvoznikom našla kupce. Angleške tovarne, pri katerih nabavljajo sovjetska podjetja stroje in industrijsko opremo sploh, naj bi kupovale sovjetske surovine, ako jih bodo potrebovale.

Mednarodni promet v bodoče

Strokovnjaki so mnenja, da bo severnoevropski trg nekako čez 10 let potreboval 150 milijonov ton blaga iz drugih dežel. Dve tretjini uvoza iz tujine bodo predstavljali petroleji in derivati, ostalo tretjino pa skoraj izključno železne rude. Izvoz bo dosegel 20 milijonov ton, in sicer bodo države na evropskem jugu izvažale predvsem jeklo in razne industrijske izdelke. Zelo razvit bo zlasti blagovni promet po vodni poti iz lorenškega bazena proti Sredozemlju; po rekah in prekopih bo šlo na leto najmanj 8 milijonov ton blaga.

ben oddelek za perutnino, ki igra važno vlogo v jugoslovanskem izvozu, v veliki meri tudi na italijanski trg. Na novosadskem sejmu razstavljajo svoje proizvode tudi velika slovenska tovarna kmetijskih strojev »Agroindus« iz Zaloge. Tovarna je razstavila vrsto strojev in pripomočkov, ki jih lahko vidimo v obratu. Letos je na ogled tudi nova namakalna naprava, montirana na traktor. Novost predstavljajo tudi jugoslovanski razpršilci za zaščito rastlin proti slani, in mešana komora, izdelke Agroindusa, v kateri se umetno gnojilo pomeša z vodo, preden pride v razpršilce in tako enakomerno pognoji nasad.

Jugoslavija kmalu na ravni gospodarsko razvitih dežel

Petemu kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki je bil v Beogradu od 18. do 22. aprila, je prisostvovalo izredno mnogo tujih novinarjev, opazovalcev in predstavnikov sorodnih političnih organizacij iz vseh predelov sveta. Pariski list »Le Monde« pripominja v svojem poročilu, da že ta sama velika udeležba iz tujine priča, kako velik pomen pripisuje zunanji svet temu dogodku. Redko se namreč dogaja, da se toliko politikov in predstavnikov sindikalnih organizacij ter voditeljev nekdanjih osvobodilnih gibanj najde za isto mizo, kakor je bilo to v glavnem mestu Jugoslavije.

Ni dvoma, da vzbujajo Jugoslavija takšno pozornost v tujini zaradi svoje zunanje politike, ki se oslanja na načelo tako imenovane aktivne konsistence — plognega in ustvarjalnega sožitja — in priznanja državam popolne neodvisnosti pa tudi zaradi svoje gospodarsko-socialne notranje ureditve.

Na 5. kongresu niso samo podali pregleda dosedanjega jugoslovanske politike ter smernice jugoslovanskega gospodarskega razvoja, temveč so tudi nakazali v glavnih obirih bodočega gospodarskega razvoja Jugoslavije. Glavno poročilo o teh vprašanjih je podal predsednik Tito. Za naše bralce bo-

mo iz govora navedli samo nekatere podatke, kjer je govora o gospodarskem razvoju.

Predsednik Tito je na kongresu SZ DL poudaril v začetku svojega poročila predvsem dosedanje naraščanje industrijske in kmetijske proizvodnje v Jugoslaviji. Od leta 1953 do 1960 znaša letna stopnja povečanja industrijske proizvodnje 12,5%, kmetijske pa 8,2%. Celotne investicije v osnovna sredstva v kmetijstvu so narasle od 15,6 milijard v letu 1953 na približno 115 milijard v letu 1959. Umetnih gnojil so porabili v istem obdobju v začetku 108 tisoč ton, ob koncu pa že 1,5 milijona ton.

Razvoj drugih gospodarskih področij: prometa, gradbeniške, trgovine in obrti še ne dosega industrijske in kmetijske proizvodnje in so zato v Jugoslaviji zadnje čase temu posvečali večjo skrb, ker sam razvoj industrije in kmetijstva zahteva skladnejši razvoj navedenih gospodarskih panog.

Posebno pozornost so posvečali hitrejšemu razvoju gospodarsko nerazvitejših področij: Makedonije, Kosovsko-metohijske oblasti in Crne gore. Nagel razvoj proizvodnje je omogočil povečanje izvoza in blagovne menjave s tujino. S tem se je izboljšala plačilna bilanca. Jugoslovanska blagov-

na izmenjava s tujino se je od leta 1952 podvojila.

Zaradi tako naglega gospodarskega vzpona se je izredno hitro večalo število zaposlenih, in sicer letno za 148.000 ali skupno za 885.000 oseb od 1953 do konca 1959. Takšno gibanje gospodarskega razvoja je spremenilo socialno sestavo prebivalstva. Tik pred drugo svetovno vojno je bilo kakšnih 75% vsega prebivalstva kmetov, leta 1960 se 60% in sedaj okoli 50%. Število kmetijskega prebivalstva je padlo za približno 1,5 milijona oseb.

Osebnna potrošnja je začela posebno hitro naraščati zadnja tri leta, od 1957 naprej, in sicer za 10,1% letno.

Jugoslovanska industrija izdeluje danes vrsto novih proizvodov, ki jih po prej ni. Pri najvažnejših naraščajočih proizvodih se je proizvodnja od leta 1953 do 1960 povečala takole:

1. elektroenergija od 2,9 na 8,1 milijarde kWh,
2. premog od 11,2 na 21,1 milijona t,
3. nafta od 172.000 na 600.000 ton in
4. surovo jeklo od 515.000 na 1,3 milijona ton itd.

Skupne naložbe v osnovna sredstva so narasle od 344 milijard v letu 1953 na 700 milijard v letu 1959. V zadnjih letih so začasno zavirali naraščanje industrijskih investicij zlasti v baženi industriji ter s tem povečali investiranja v druga gospodarska področja; tako so dosegli bolj skladno sestavo investicijskih naložb.

Cedaje bolj se Jugoslovani oddaljujejo ravnini nerazvitih držav Evrope in približujejo ravnini razvitih evropskih držav. Zdaž znaša dohodek na prebivalca v Jugoslaviji kakih 360 dolarjev, v tem ko je znašal pred vojno kakih 100 dolarjev. Delež socialističnega sektorja je v narodnem dohodku dosegel v letu 1959 72,4%.

BODOČA GOSPODARSKA POLITIKA

Jugoslovansko gospodarstvo kaže sposobnost, da lahko doseže visok tempo razvoja, ne da bi se bilo bistveno spremenila sedanja stopnja investicij ali pritisk na življenjski standard državljanov. Ob močnem razvijanju vseh gospodarskih področij bodo zagotovili skladne odnose v proizvodnji, kar je hkrati tudi prvi pogoj za hitrejši gospodarski razvoj sploh.

Obstoje možnosti, da industrijska proizvodnja, ki je tudi doslej naglo naraščala, v naslednjih letih letno raste po stopnji okrog 13% na leto, tako bi se obseg industrijske proizvodnje v petih letih povečal za okrog 85% glede na sedanjo njeno raven.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Otrok in belouška

Tisti dan sem po vseh navodilih naših kmetičkih strokovnjakov prekladal kompost s kupa na kup, ko je otrok nenadoma opazil švigajočo rep, ki je nesrečna belouška ni utegnila pravčasno potegniti za seboj v kup. »Kaj je, slepič ali kača?« me je mirno vprašal otrok. »Menda slepič«, sem mu namenoma odgovoril, da bi se ne preplašil kače. Na to sem z vilami raztresel kup in mlada belouška je stala negibno pred menoj — gola, belouška, brez prog na hrbtu, ki so značilne za strupene kače. Nič ni sikala z jezikom, da bi se bolj izpričala svojo nedolžnost pred krovočnim človekom. Ni res torej, da spoznaš modrasa po tem, da ne zleze stran, da bi se rešil pred človekom, temveč se mirno postavi v bran. Nekaj časa sem se obotavljal, čemu bi si obtežil pest z umorom nedolžne in se koristne živali; saj pravijo, da belouška lovi poljske miši, in drugi, da odganja strupene kače. Pred kratkim sem celo bral, da imajo tudi strupene kače določene koristne naloge v sklopu vsega stvarstva. In vendar sem postal molčeč. Ne morda iz zadetja, tudi ne iz lastnega strahu. Kače sem vajen, ne samo belouške, temveč tudi črnie, precej tudi modrasa, ki se skrivajo za solodanom po vipavskih vinogradih prav tako kakor na našem Krasu. Lahko se tudi pobaham, da se lani prav nič nisem ustrašil velikanske črnie, ko se je na čisti pred sešnos postajo nenadoma postavila pokonci proti meni, boječ se očito, da bom stopil nanjo, a je nato mirno zlezla čez cesto.

Belouško sem ubil, da ne bo strasila hčerinih otrok. Otrok ne sme videti belouške! In potem pridigamo, da je treba otroke utrjevati ter jih dati na življenje odprti in da ne postanejo plašljivi. V resnici bodo mekušci, če ne smejo videti niti belouške! Kakšna razlika v eni sami generaciji. Se čez meter dolgih črnih se nismo kot fantiči plašili po vipavskih puščavah, novemu rodu pa nimamo poguma pokazati niti belouške. Si lahko danes še zamisljate kuharico v župnišči v Stomažu pod Kucjem, ki se prav nič ni plašila, ko so modras vsako leto ob nastopu toplejšega vremena prihajali na ogled po stanovanju iz gnezda, ki so si ga napravili v starih zidovih župnišča?

Za piransko cerkevjo sem videl domače otroke, ko so navpično plezali po 15 metrov visokem grebenu, a ko je pravi meščan z nekega drugega slovenskega mesta prišel s svojimi otroki mimo, je zavpil proti nemu izmed svojih malčkov: »Pokrij se, ne glej nazaj, da ne zgubiš ravnovesja ter treščiš v globlino!«

Bojim se, da pri takšni vzgoji ne bodo naši otroci nikdar — mladi, morda niti tedaj, ko se bodo prvi spustili na motorju po široki asfaltni cesti.

— 1b —

ZAPISKI S POTI PO NIZOZEMSKEM POVEZAVA TREH VELIKIH LUK NA SEVERU

VI.

Naše zapiske smo začeli z opisom prometa po Renu in smo govorili o gospodarskem pomenu te plovne reke za industrijska področja Zahodne Nemčije in v Švice. Omenili smo tudi, da se bodo z gradnjo prekopa Ren - Mena - Donava nizozemska pristanišča, ki so na ustju Renu, še bolj približala dežlam Srednje Evrope in tako posegla v gravitacijsko področje jadranskih pristanišč.

V nadaljevanju naših zapiskov smo prikazali, kako se večja zmogljivost nizozemskih pristanišč, zlasti Rotterdam in kako v konkurenčnem boju z drugimi pristanišči iščejo vedno popolnejše oblike poslovanja z uporabo sodobne tehnike. Da bodo naša zapiski zaokrožena celota, jih dopolnjujemo z nekaterimi podatki.

Promet blaga v nizozemskih pristaniščih je znašal lani 92 milijonov ton, to je 4% manj kot v letu 1958, ko je bilo pretovornih 96 milijonov ton raznega blaga. Do tega padca prometa, ki je v primerjavi s celotnim obsegom pretovora nepomemben, je prišlo predvsem zaradi zmanjšanja prometa s prometom v Rotterdamu. Zastoj prometa s tem gorivom (42% manj kot 1958. leta) ni prišel nepričakovano, saj so bile kopice na pristaniških obalah velike zaloge ameriškega in angleškega premoga, tako, da se je moral prekomorski promet z njim popolnoma ustaviti ter so ostali samo prevozi v zaledje. Za 4% se je zmanjšal tudi promet z mineralnimi olji. V Rotterdamu so pričakovali, da bo padec še večji zaradi konkurence novega naftovoda iz Wilhelmshevena ter so zato poohiteli z gradnjo svojega voda, po katerem bo tekla nafta iz novega pristaniškega bazena Europoorta do potrošnih središč v Nemčiji.

Zastoj prometa s prometom v mineralnih oljih pa je bil nadomestjen s povečanjem prometa drugega blaga.

Tranzit, ki gre pretežno po Renu, se je povečal pri čitu za 21%, lesu za 14%, rudah za 4% in pri »ostalem blagu« za 19%. Povečanje zadnje postavke je za nizozemska pristanišča pomemben uspeh, ker je v njem zastopan linjski tovor, za katerega se vsa pristanišča močno potegujejo.

Nizozemski poslovni krogi so prepričani, da je zastoj prometa s prometom in mineralnimi olji, ki s 38.000 tonami predstavljajo maso prometa skozi Rotterdamsko pristanišče, je prehodnega značaja. Zato povečujejo zmogljivost pristaniških naprav in jih prilagajajo sedanjim in perspektivnim potrebam.

Vera v rastoči pomen Renu kot najvažnejše prometne žile Zahodne Evrope je tako velika, da se je nizozemski kapital angažiral, mimo nacionalnih interesov, za povečanje pristaniških naprav belgijskega pristanišča Antwerpen. Čeprav so Nizozemci trdili, da reka Selda, ob kateri se razprostira belgijsko pristanišče, ni pripravna za nove supertankerje, bo mešana nizozemsko-belgijska finančna družba zgradila v Antwerpen obalo za ladje 150.000 ton nosilnosti. Pristaniška uprava je dala v ta namen na razpolago 5 ha zemljišč za razvoj predelovalne industrije za uvozne surovine. Zelo verjetno je, da je ta investicija v zvezi z načrtom držav Beneluxa, da bi zgradili nov plovni prekop od Amsterdama do Antwerpena in dalje do Bruslja, ki bi bil povezan z Rotterdamom in z nemškimi Renom. Tri velika pristanišča Severnega morja, Rotterdam, Amsterdam in Antwerpen, s sedanjo skupno zmogljivostjo 120 milijonov ton prometa letno, bi bila tako povezana po Renu z industrijskimi področji Zah. Nemčije, Švice in z vzhodnimi predeli Francije. Belgijski minister za promet Segers je izjavil, da bi bila velika napa- ka ne izvesti ta načrt v času, ko izva-

jajo in pripravljajo velike načrte za nove predore, naftovode in avtomobilske ceste.

OD SEVERNEGA DO CRNEGA MORJA

O pomenu Renu govorijo tudi investicije, ki jih Nemci vlagajo za povečanje pristaniških naprav v Mainz, Duisburg, Kölnu in Düsseldorfu. Ob renskem plovnem pristanišču Meni povečujejo pristanišča Frankfurt in Bamberg. V kratkem bi moralo priti do odločitve tudi glede gradnje pristanišč v Nürnbergu, kar je v zvezi z gradnjo prekopa Ren - Mena - Donava. O načrtu tega prekopa, za katerega se bosta dali pristaneč vzhodnonemška bavarška vlada, je bilo v Nemčiji in tudi v Avstriji mnogo razprav, mnogo stališč je in proti. Nova vodna pot od Bamberga na Meni do Regensburga na Donavi, ki je že sedaj odprta za manjše ladje, bo v bodoče dostopna za velike rečne enote ter bo tako ustvarjena neposredna povezava med Severnim in Črnim morjem. Gospodarski pomen tega prekopa je razviden že iz dejstva, da so nemške železnice obljubile, da bodo pod pogojem, če prekop ne bo dograjen, znižale svoje tarife do Nürnberga in za vse področje ob prekopu pri premožu za 12-16%, in pri nafti iz Kölna za 15%. To pač pomeni, da so prevozni stroški po prekopu za toliko nižji od sedanjih stroškov po železnici.

Gradbena dela na odseku Bamberg-Nürnberg bi morala biti končana do leta 1967. Letos bo znašala vrednost izkopov in drugih gradbenih del 12 milijonov mark.

Tudi avstrijska pristanišča ne stojijo ob strani. Na obnem zboru združenja Österr. Kanal- und Schifffahrtsvereine Rein - Main - Donau je bilo poudarjeno, da se pristanišči Linz in Dunaj pripravljata na povečanja pro-

meta, ko bo odprta nova vodna pot.

Gravitacijska področja pristanišč so pri sedanjem razvoju prometa postala zelo nedolžna in gibljiva pomen. Pred nekaj desetletji, ko je bila v Evropi železnica prevladujoče prevozno sredstvo, je bila kilometrska razdalja precej točno merilo, do kam segajo interesi nekega pristanišča in na katerem področju se začne konkurenčni boj z drugim pristaniščem. Plovni prekop, avtoceste in »pipe-lines«, da ne omenimo protekcionistične politike držav, so bistveno spremenili in neprestano spreminjajo to, kar je bilo nekoč izključno in skoraj negibno gravitacijsko področje določenega pristanišča. Zaradi tega se tudi hitreje kot v preteklosti spreminja usoda pristanišč. Danes smo priča velikemu konkurenčnemu boju med pristanišči za pridobivanje postojank v zaledju. Pri množičnem blagu so še vedno najvažnejši ekonomski in tehnični prevozni stroški; zato bo imelo prednost pristanišče, ki leži na največji prometni smeri. Pri generalnem tovoru je konkurenčni boj mnogo bolj subtilen, ker nastopajo, poleg zemljepisnega, mnogi drugi činitelji, kot so organizacijska tržišča, specializacija, hitrost, solidnost manipulacije, plačilni pogoji in seveda tudi tradicija.

SEVERNA PRISTANIŠČA PROTI EVROPSKEMU TRGU

Pred nedavnim so trgovske zbornice Hamburga, Bremena, Amsterdama, Rotterdam in Antwerpen zaveze svoje gledišče do prometnih vprašanj Evropskega skupnega trga. V skupni resoluciji so poudarile, da je pristaniški promet zadeva »sui generis«, kakor je celotno pomorsko gospodarstvo, in da se koristi pristanišč širše od koristi ekonomskih skupnosti držav. Z drugimi besedami, si severna pristanišča držav Evropskega skupnega trga ne dajejo vezati rok glede na konkurenco na področjih, ki ne pripadajo skupnosti sestorice. Med temi področji so tudi Avstrija in Češkoslovaška, državi, ki glede na tranzit močno zanimajo jadransko pristanišča.

dr. M. K.

PO SVETU

IZJAVE HRUŠČEVA PRED ZACETKOM KONFERENCE NA NAJVIŠJI RAVNI. V Bakuu, glavnem mestu Azerbajdžana je predsednik sovjetske vlade Hruščev napadel ameriškega državnega podtajnika Dillona in podpredsednika Nixona, čes da sta nasprotnika razorožitve in zagovornika vojaških blokov. V tem smislu piše tudi moskovska »Pravda«. Sovjetska vlada vztraja pri gledišču, da se doseže najprej sporazum o razorožitvi, potem je šele mogoče razpravljati o nadzorstvu v notranjosti posameznih držav, ali te spoštujejo sprejete obveze. »Pravda« obtožuje ameriško politiko, da noče priznati Vzhodne Nemčije. Ta je glede proizvodnje že presežala Italijo in Švedsko. Adenauer je v tej zvezi izjavil, da je dobro znamenje, če se je Hruščev lotil Američanov; saj bi bilo dolgočasno, ako bi napadal samo njega.

NOV ANGLEŠKI DNEVNIK PO 30 LETIH. V Londonu je prišel te dni izhajati dnevnik »New Daily«, ki ga bo vodil E. Martell, predsednik Ljudske zveze za obrambo svobode. Organizacija ima 60.000 članov. Uredništvo naglašajo, da hoče biti list neodvisen in glasilo tistih, ki mislijo z lastno pametjo. To je prvi novi dnevnik, ki je začel izhajati po 30 letih v Londonu.

AMERISKI PRITISK NA SINGMAN RIJA. V Ameriki so odločno obsodili nastop policije južnokorejskega predsednika Singmana Rija proti studentom. Singman Ri je kruto zatrl upor proti svoji vladi. Južna Koreja je gospodarsko odvisna od Amerike. Ri je odstopil kot predsednik republike in vlade. Začasno vlado je sestavil Huh Čung, dosedanji minister za zunanje zadeve, ki se je zahvalil Ameriki za njeno pomoč. Volitve novega predsednika bodo čez tri mesece.

Rijev posinovljenec Kang Suk je zaradi padca vlade postrelil očeta, mater in mlajšega brata, ter se končno sam ustrelil. To je storil po dogovoru s člani družine po starinskem korejskem običaju.

DE GAULLE BRANI FRANCOSKO POLITIKO V AMERIKI. Ameriška javnost je lepo sprejela predsednika francoske republike De Gaulle. Ta je govoril tudi pred ameriškim Kongresom, ki združuje senat in predstavniški dom. Poprej se je sestal z Eisenhowerjem v Camp Davidu. Govorila sta o skupnem nastopu Amerike in Francije na konferenci na najvišji ravni, ki bo sredi maja v Parizu. De Gaulle ni obiskal Organizacije združenih narodov, ker je hotel s tem pokazati svoje nerazpoloženje proti njej. De Gaulle meni, da je OZN postala orodje azijskih in afriških narodov, ki ga uporabljajo proti evropskim narodom. Zameril je tudi nastop ameriške delegacije, ko so razpravljali o alžirskem vprašanju. V Ameriki računajo tudi z možnostjo, da bi bila Francija pripravljena izstopiti iz Organizacije združenih narodov, ko bodo v jeseni zopet razpravljali pred to alžirskim vprašanju. Zadržni je De Gaulle obiskal Ameriko pred 5 leti.

ADENAUER ZOPET PREDSEDNIK KRŠČANSKO DEMOKR. STRANKE. Na kongresu v Karlsruhe je bil zopet izbran za predsednika demokršćanske stranke, v kateri so organizirani katoličani in protestanti, dr. K. Adenauer. Zanj je glasovalo 427 odposlancev, proti 4, medtem ko se jih je 10 vzdržalo glasovanja. Nekemu ameriškem časniku je Adenauer izjavil, da morajo zahodni državniki računati s tem, da bi bilo zaupanje Nemcev v Zahod močnejše, ako bi na konferenci na najvišji ravni sprejeli sovjetske zahteve glede Berlina. Dodal je, da ima zblizanje med Francijo in Zah. Nemčijo za svoj največji uspeh v zadnjih desetih letih.

DEMONSTRACIJE PROTI VLADI V TURČIJI. V četrtek je prišlo do velikih demonstracij v Carigradu in Ankari. Studentje so protestirali proti sklepu poslanske zbornice, da se izključi od 12. seja 76-letni vođa republikanske stranke Ismet Inönü. Ta je nastopil proti osnutku zakona, ki daje preiskovalnim parlamentarnim odborom izredne pravice. Tako bi odbori lahko prepovedali izhajanje listov, ki bi objavili podatke o poteku raziskav. Ne-demokratski zakonski osnutek je ve-

Izvoz hmelja iz Jugoslavije

Po začasnih podatkih inštituta za zunanjo trgovino je izvoz jugoslovanskega hmelja v letu 1959 dosegel 3.309 ton v vrednosti 1,27 milijarde dinarjev. (Leta 1958 je izvoz znašal 2.488 ton, v vrednosti 2,08 milijarde dinarjev). Nazadnje znižanju prodajne cene hmelja na svetovnem trgu. Jugoslavlani so lani izvozili hmelj v 28 tujih držav, in sicer 1.405 ton v Zah. Nemčijo, 248 ton v Španijo, 214 ton v Vel. Britanijo, 180 ton na Nizozemsko, 123 ton v Švico, Argentina je kupila v Jugoslaviji 230 ton hmelja, Brazilija 20, Alžir 40, Maroko 21, Tunizija 9, Vzh. Nemčija 98, Bolgarija 98 in Madžarska 56 ton.

čina sprejela. Najhujše so bile demonstracije na univerzi. Nastopili sta policija in vojska. Vlada je nazadnje proglasila obredno stanje.

ZA FANFANIEM ZOPET TAMBORNI. Ko so se Tambroniju izneverili nekateri ministri, čes da ne morejo sodelovati v vladi, ki jo v parlamentu podpirajo bivši fašisti, je predsednik republike Gronchi poveril mandat za sestavo vlade bivšemu ministrskemu predsedniku Fanfaniju. Ta je poskušal sestaviti vlado, v kateri bi bili poleg krščanskih demokratov tudi socialni demokrati in republikanci. Upal je na podporo Nennijevih socialistov, čeprav bi ta bila samo posredna; to bi bila vodstvo krščanske demokracije, ki ji je na čelu glavni tajnik Moro, je takšno vlado odklonilo, čes da ne more trpeti »odprtja na levo«, ker bi se sicer enotnost stranke razbila. Fanfani je nato vrnil mandat in zdaj poskuša vnovič srečo Tambroniju, ki je opravljal državne posle po odstopu Segnigjeve vlade. Vodstvo krščanske demokracije je sklenilo, da bo podprlo Tambronija tudi v primeru, ko bi njegov obstanek bil odvisen od podpore neofašistov. Vlada naj bi ostala na krmilu države začasno, vsaj dokler sprejme državni proračun.

Jugoslavija razvita dežela

(Nadaljevanje s 1. strani)

Računajo, da se bo število prebivalcev leta 1965 povečalo od 18,6 na 19,8 milijona, število zaposlenih pa vsako leto za skoraj 200.000. Cenijo tudi, da se bo sedanji delež kmetijskega prebivalstva (50%) zmanjšal v letu 1965 na okrog 41%.

Proizvodnja električne energije se bo povečala od leta 1960 do leta 1965 od 9,3 na 17,5 milijarde kWh, premoga od 22 na 32 milijonov ton, nafte od 900.000 na 2,2 milijona ton in zemeljskega plina od 65 na 400 milijonov kub. metrov. Proizvodnja umetnih gnojil bo narasla od 400.000 na več kot dva milijona ton na leto.

Računajo, da bo ob koncu naslednjega petletnega načrta pridelek pšenice znašal 4,5 milijona ton in koruze okrog 10 milijonov ton.

Ker predvidevajo obsežno graditev ladij za domače pomorske potrebe in za naročila iz tujine, bodo morali uvoziti nad 500.000 ton jeklene pločevine in drugega valjanega gradiva iz tujine. Zato je potrebno, da čimprej zgradi veliki železarski kombinat v Skopju, ki je že dalj časa v gradnji, in da obnovijo in razširijo sedanje železarne.

Skupna zmogljivost jugoslovanske trgovske mornarice bo znašala v letu 1965 okrog enega milijona brt.

V prihodnjem petletnem obdobju bodo investirali v promet skupno okrog 1000 milijard dinarjev. Na področju cestnega prometa je predvidena možnost dograditve avtomobilske ceste Ljubljana - Djevdjelija in jadranske ceste Koper - Reka - Petrovac - Kolašin - Skopje.

V obdobju 1961-1965 bo zgrajenih nad 500.000 stanovanj in okrog 3,9 milijona kv. metrov šolske površine.

Osebnna potrošnja se bo v naslednjih petih letih povečala za okrog 40% na prebivalca.

VEČ PAPIRJA V AVSTRIJI. Lansko leto je avstrijska proizvodnja papirja dosegla 445.351 ton (leta 1958 - 28.276 ton). Avstrijci so lani izvozili 251.252 ton papirja v vrednosti okoli 2 milijardi šilingov (leta 1958 243.845 ton).

DENAR

UTRDI TEV FRANCOSKEGA FRANKA. Francoski minister za finance Baumgartner je v svoji izjavi naglasil, da se je primanjkljaj v francoski zunanji trgovini v prvih treh mesecih skril na 54 milijonov novih frankov; lani je znašal v tem času 568 milijonov frankov. Devizne rezerve so se povečale za 200 milijonov dolarjev, to je skoraj za 1 milijardo novih frankov po prvem januarju. Zato se je francoski frank zelo utrdil; prim franka nad pariteto z dolarjem znaša zdaj 0,65%, konec lanskega leta je bil 0,56% in pred enim letom 0,70%.

KOLIKO JE VREDEN ČLOVEK. Milanski listi poročajo, da so starši mladeniča Marcella Elliseja, ki je novembra lanskega leta umrl v rimski ječi Regina Coeli, v svoji vlogi na ministra za pravosodstvo zahtevali 100 milijonov lir odškodnine.

Ekskluzivni zastopnik za Trst
Super Scooters 125-150-175 cc

Lambretta

Modeli 48 - motorni tricikli 175
Originalni nadomestni deli in pritlikline,
motorji za čolno-čolni iz plastifene mase

PILOTENICA GIULIANA - TRST

Via Imbriani, 16 - Tel. 36-613

Delavnica: Via Valdicole, 30 - Tel. 35-222

Geppa

Edina ekskluzivna prodajna
Agencija v Trstu

U.I. S. FRANCESCO 44-46

Takojšnja izročitev vseh vrst Vesp
modela 1960 z nemudno spedičijo
v Jugoslavijo.
Največja izbira vseh vrst 3-4 rabi-
lenih in obnovljenih Vesp po zelo zni-
žani ceni. - Edina zaloga originalnih
nadomestnih delov Piaggio.

**XXVII MEDNARODNI
KMETIJSKI SEJEM
NOVI SAD**

ODGODITE VAŠO STAROST
sonnystin
KREDAVOT - BORA
PRODUŽITE SVOJU MLADOS

URARNA IN ZLATARNA
Mikolj Karel - TRST
Campo S. Giacomo 3 Tel. 95-881
Ure najboljših znanih, velika izbira
zlatih okrasov za vse prilike

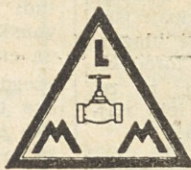
»GOSPODARSTVO«
izhaja trikrat mesečno. — **UREDNIŠTVO** in **UPRAVA:** Trst, ul. Geppa 3, tel. 38-933. — **CENA:** posamezna številka lir 30, za Jugoslavijo din 15, NAROCNINA: letna 850 lir, polletna 450 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo letna 500 din, polletna 300 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENSKE LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 3/I, tel. SOV: za vsak m/m višine v širini enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce. Založnik: Založba »Gospodarstvo« Tiskarna »Graphis« v Trstu.

**Mariborska
livarna**

Maribor

**Heroja Jevticia 11
Tel. 24-13, 26-12**

VLEČENA MEDENINA, ODLITKI BARVNIH KO-
VIN, GRADBENO OKOVJE, VODOVODNE,
PARNE, SANITARNE IN VINOGRADNIŠKE
ARMATURE, KOPALNE PEČI, GIBLJIVE CEVI,
RAZNI ODPRESKI IN KOVANCI.

**MARIBORSKA
TEKSTILNA
TOVARNA**

MARIBOR, Kraljeviča Marka 19
Telefon: 40-11, 30-10, 38-32, 35-15
37-12, 38-06, 36-11. Telex: 033-4
Telegram: »Tekstilvor« Maribor.
Tekoči račun št. 640-T-150 pri Na-
rodni banki Maribor.

OGLEJTE SI NAŠE NAJNOVEJŠE
TEKSTILNE KREACIJE NA ZAGREB-
ŠKEM VELESEJMU

Metalurško kemična industrija - Celje

Cinkarna Celje

TKALNICA

PREDILNICA IN

Proizvaja:

BOMBAŽNO PREJO OD 16 DO NM 50, STANIČNO PREJO SUROVO IN BARVANO TER RAZNE MEŠANICE PREJ, VOZLIČKE Z ACETATNIM VLAKNOM. BOMBAŽNE IN STANIČNE TKANINE: SUROVE, PROGASTE, KARI-RANE IN ENOBARVNE.

GLAVNI ASORTIMAN TKANIN JE SLEDEČ:

BOMBAŽNE:

KRETONI IN CEFIRJI ZA MOŠKE SRAJCE, KANAFAS, FLANELA ZA PIDŽAME IN ŠPORTNE SRAJCE, PLENICE IN SUROVE TKANINE.

STANIČNE:

TKANINE ZA ŽENSKO OBLEKE V NAJRAZLIČNEJŠIH GLADKIH, PROGASTIH IN KARO DESENIH Z EFEKTNO SUKANO PREJO, VOZLIČASTO PREJO Z ACETATNIMI VLAKNI.

Vse stanične tkanine so oplemenitene z apreturo proti mečkanju. Naš asortiman tkanin je pester in vsako sezono dopolnjen z novimi vzorci.

MARIBOR

Kako si nabaviš jugoslovanski vizum

Tržaški generalni konzulat podeljuje vizume svak dan

Bliža se čas letnih dopustov, ko človek odpočiva od oddih. Zato bi radi ustregli našim bralcem, ki si er potujejo v Jugoslavijo po raznih opravkih, s tem, da bi navedli, kaj morajo storiti, da si nabavijo potreben vizum za potovanje v Jugoslavijo.

Svoj čas smo že poročali, da so jugoslovanske oblasti odpravile sliko na nabavo vizuma, kakršnekoli vrste. Potniki, ki potujejo v Jugoslavijo, ne potrebuje danes več slike za nobeno vrsto vizuma. Odprava te formalnosti, ki je bila združena vsekar, je v veliki meri olajšala nabavo vizuma, hkrati pa je tudi pospešila delo v jugoslovanskih konzularnih predstavništvih. Potniki so morda že sami ugotovili, da gre delo v oddelku za potne liste na tukajšnjem jugoslovanskem generalnem konzulatu v zadnjem času res naglo od rok. Danes si lahko izposlušate vizum na tem konzulatu že isti dan, ko si vložite potni list in izpolnili zadevni »karton«.

Za potovanja v Jugoslavijo obstaja štiri glavne vrste vizumov:

1. Običajni vizum za potovanje v Jugoslavijo in povratek po poslani ali zaseben obisk; takšen vizum stane za enkratno potovanje 1950 lir, torej nekaj manj kakor prejšnje leto, za večkratno potovanje pa 3.900 lir, tudi nekaj manj kakor poprej.

2. Drugi takolimenovani turistični vizum stane 650 lir; to vrsto vizuma izdajajo jugoslovanska konzularna predstavništva za krajši čas.

3. V tretjo vrsto vizumov prištevamo tranzitni vizum, ki stane prav tako 650 lir, ako gre za enkratni prehod jugoslovanskega ozemlja, v primeru dvakratnega prehoda pa 1300 lir.

4. Obstoji še kolektivni vizum (za skupno potovanje več oseb), ki stane 1000 lir, poleg tega pa še po 150 lir za vsako osebo.

Za nabavo vizuma za zasebne obiske kakor družini, prijateljem in drugim znancem je potrebno garantsko pismo iz Jugoslavije, ki ga svojci dobijo pri organih notranje uprave na območju.

Potniki iz prekomorskih in skandinavskih dežel pa tudi iz Grčije si lahko izposlušajo vizum kar pri jugoslovanskih obmejnih organih. Neizpolnjeni vizum se lahko podaljša v roku dveh mesecev po preteku, to pa v tem primeru je treba plačati zadevno pristojbino vnovič. Vizum ti lahko nabavi tudi potovalna agencija. Važno je, da se pri izpolnjevanju tako imenovane »kartona« potnik, da natančno označi, katere vrste vizum želiš. Tako olajša delo oddelku za potne liste pa tudi sam pridobiti na času.

Jugoslovanski generalni konzulat sprejema stranke za vlaganje potnih listov, za katere si hočejo nabaviti vizum, vsak dan od 8. do 12. ure, to se pravi, da je za sprejemanje potnih listov in izdajanje vizumov oddelček za potne liste zdaj odprt vse delavne dni, torej tudi v sredo in soboto. To pomeni za potnike vsekar veliko olajšavo. Za druge opravke strank pa ni konzulat odprt ob sre-

KRONIKA

PRIZNANJE SLOVENSKEM VRTNARJEM

Predčerašnjim popoldne so na mo-torni ladiji »Saturnija« razdelili nagra-de, ki so bile razpisane za najlepše cvetlice in rastline na cvetlični razsta-vi. Med nagradenci so tudi trije slo-venski cvetličarji iz tržaške okolice. Tako je Ivan Regent s Proseka prejel zlato medaljo in nagrado 30.000 lir za najlepše klosinske, drugo nagrado za tulipane in srebrno medaljo in 15.000 lir za rododendre. Viktor Tence iz Sv. Križa je prejel zlato medaljo in 30.000 lir nagrade za najlepšo skupino »ve-dnožive«, ter častno diplomu tržaške pokrajine za ureditev cvetlične grede. Ivan Svara iz Sv. Ivana je prejel sre-brno medaljo tržaške pokrajine in 10 tisoč lir nagrade za razstavljene smar-nice.

V nujnih primerih, ko gre za smrt ali za nujne posle, sprejema oddel-ek za potne liste stranke vsak dan od 8. do 14. ure. Da gre v resnici za smrt dokazuje prosilec z brzojavko, ki so jo potrdili organi jugoslovanske notranje uprave. Ko pa gre za nuj-na poslova potovanja, zadostuje po-trdilno podjetja ali trgovinske zborni-ce oziroma drugih podobnih ustanov.

Na poti v Jugoslavijo sme potnik vzeti s seboj največ 1500 dinarjev v bankovcih po 100 in manjše vredno-sti, vnos tujih valut v Jugoslavijo pa je popolnoma prost. Iz Jugoslavije lahko vzame s seboj prav toliko de-narja, to je 1500 dinarjev, poleg te-ga pa toliko tujih valut, kolikor je je prijavil pri prihodu. Tujo valuto lahko menja v Jugoslaviji po tako imenovanem turističnem tečaju, ki je ugodnejši kakor običajni uradni tečaj; za 100 lir na primer prejme 64 dinarjev, torej ne samo 48 dinar-jev, kolikor bi prejel po običajnem uradnem tečaju.

Jugoslovanski generalni konzulat v Trstu je pristojen za Tržaško ozem-lje, gorško pokrajino, Furlanijo (VI-dem), Beneško (Benetke, Padova), ter za pokrajine (provincie) Verona, Trident in Bocen.

Posla ima torej tukajšnji general-ni konzulat dovolj, v čakalnici je vsak dan vse živo, zlasti pa pred prazniki in v sezoni. Tu čuješ vse močote jezike, poleg slovensčine, ita-lijsčine, nemščine, francosčine, an-gleščine, itd. Le na ulici pred konzula-tom ne vidiš več dobrodrušnega fo-tografa, ki je moral pospraviti svoje stojalo s črnim platnom v trenutku, ko so odpravili slike za nabavo vizu-ma. Zivljenje je neizprosno; ko olajša breme enemu, ga v istem času naloži drugemu.

POVEČANJE RADIOAKTIVNOSTI V ITALIJI

Italijanski vremensloveci ne iz-ključujejo možnosti, da je treba ra-čno povečanje radioaktivnosti v ozrač-ju nad Italijo v zadnjih dvasetih dneh zdaj pripisati francoskim atom-skim poskusom v Sahari. Naprave za merjenje radioaktivnosti v Severni Italiji so povečanje zaznamovale pr-več 28. februarja. Stanje pa je bilo že naslednji dan spet normalno. No-ve spremembe so opazili v zadnjih desetih dneh, vendar ni okuženje ni-kjer v Italiji presega količine 2 mi-kro-mikro curjev na kubni meter raziskanega zraka. To je nekako pe-tindvajsetina več od največje dovo-ljene količine. Pri raznih drugih atomskih jedrskih poskusih, zlasti so-vjetskih, je radioaktivnost narasla za dosti več, celo za 9 mikro-mikro cu-rijev na kubni meter zraka, kar je trajalo kar ves mesec in doseglo ne-koč kar 30 teh enot. O povečanju ra-dioaktivnosti poročajo tudi iz Švice; tam je nastopil v nekaterih prede-lih večje povečanje visoko v plani-nah kakor v dolinah.

— — —

CESTNI PROMET 1. MAJA

Na dan 1. maja vozijo filobusi, av-tobusi; in tramvaji mestnega podjetja ACEGAT z nekoliko večjimi presled-ki kakor običajno. Šoferji in spre-vodniki so se prijavili za delo pro-stovoljno.

V ponedeljek, 2. maja, bodo me-snice odprte od 6. do 13. ure, 1. ma-ja ostanejo mesnice zaprte.

— — —

NAŠE SOŽALJE

V Ricmanjih je umrla Ana Zuljan. Dr. Vinko Rapotec. V Opatiji je umrl v 71. letu starosti odvetnik Dr. Vinko Rapotec, ki je bil dobro znan tudi tr-žaški javnosti. Deloval je delj časa v Mariboru, po vojni pa v Trstu pri Pri-morskem narodno-osvobodilnem odo-boru in v Kopru na radiu. Nato je od-prl odvetniško pisarno v Opatiji. Ro-dil se je v Kozini. Studiral je na uni-verzi v Pragi. Izven svojega poklica se je z veliko vnemo uveljavljal kot pu-blicist.

SESTANEK PRAVNIKOV V TR-STU. Konec maja bo na tržaški uni-verzi poseben simposium o delovnem pravu v Jugoslaviji. Predavali bodo profesorji iz Trsta in Ljubljane.

VOLITVE NA TRŽASKI UNIVERZI

Izid volitev v akademski svet, ki so bile v dnevi 26. 27 in 28. aprila na tržaški univerzi je bil naslednji: gla-sovalo je 1399 akademikov; Intesa je prejela 489 glasov, (13 mest v aka-demskem svetu); Liberi Goliardi: 407 (11 mest); UGI 416 (11 mest) in Adria 56 (1 mesto). V primerjavi z lanskim letom so napredovale Intesa, UGI in Liberi Goliardi, medtem ko je Adria nazadovala. Ta bo imela le-tos le eno mesto; Slovenci izvoljeni na listi UGI so štirje: Sancin, Fer-letič, Kosmina in Pahor.

— — —

Pomočstvo

Napovedane ladje

NAPOVEDANE LADJE JUGOLINIJE (Odhodi iz Trsta)

Proga Jadransko morje —

— Indija — Pakistan: Romanija 12. maja, Radnik 18. maja.

— Indonezija — Daljni vzhod: Rad-nik 18. maja.

— Sev. Kitajska — Japonska: Rad-nik 18. maja.

— Sev. Evropa: Rijeka 15. maja.

— Sev. Afrika: Crna Gora 10. maja, Srbija 10. maja, Rijeka 15. maja.

— Sev. Amerika: Crna Gora 10. ma-ja, Srbija 10. maja.

— Perzijski zaliv: Topusko 9. maja.

JADRANSKA LINIJSKA PLOVIDBA

Proga Jadransko morje —

— Dalmacija — Grčija (Tedenska proga): Opatija 3. maja.

KVARNERSKA PLOVIDBA

Proga Jadransko morje —

— Ciper — Izrael: Risnjak 15. maja.

— Mehški zaliv: Marjan 3. maja.

REDNA BRZA PROGA

JADRANSKO MORJE — ZDA

Kakor smo že poročali, je bil med Splošno plovo iz Pirana in Jugolinijo dosežen sporazum glede vzdrževanja redne brze proge Jadrana - ZDA, in si-ker z Reke oziroma Kopra in Trsta. Na progi plovejo naslednje ladje: Bled, Hrvatska, Crna gora, Bohinj, Srbija, Slovenija, Bovec, Makedonija in Tre-binje. Ladje odhajajo vsakih 10 dni in se približno v istem času vračajo. La-dje pristajajo v jadranskih pristaniš-čih, kakor Trstu, Kopru, na Reki, v Splitu in Sibeniku, nadalje v Neaplju, Genovi, Kazaablanki, New Yorku, Bo-stonu, Filadelfiji, Baltimoru, Wilming-tonu in Savannahu. Pot iz Jadrana do New Yorka traja okoli 15 dni.

— — —

„VISTA“

TRST, Ul. Carducci 15, tel. 29-656 Bogata izbira naočnikov, daljnogledov, šestil, računal in po-trebnih za višje šole, topologerov in fotografskega materiala.

Potrebna je pametna tarifna politika

Te dni je predsednik tržaške trgovinske zbornice dr. R. Cal-dassi imel na radiu predava-nje o konferenci v Amsterda-mu, kjer je bilo govora o Ev-ropskem skupnem trgu in o po-sledicah, ki jih bo imelo uva-janje rimskega sporazuma EST za naše mesto. Po mnenju dr. Caidassija bo Trst postal juž-no pristanišče Evropskega skup-nega trga; čez tržaško prista-nišče se bo razvijal čezmorski promet proti deželam ob Sre-dozemskem morju, na Sred-njem in Daljnem vzhodu, in v Afriki. Za to pa je potrebno, da bo Trst razpolagal s hitri-mi vezmi s temi deželami.

Važno je tudi, da se izvaja na-sprotni državam EST ugodna tarifna politika. Ta politika pa se bo morala izvajati tudi do držav, ki sicer ne pripadajo Evropskemu skupnemu trgu, ampak so kljub temu velike važnosti za naše pristanišče.

Gre v prvi vrsti za Avstrijo in Jugoslavijo, ki sta važni drža-vi v neposrednem tržaskem za-ledju. Tržaško trgovinsko zbor-nico je Združenje italijanskih zbornic pooblastilo, da vzdržu-je stike z avstrijskimi gospo-darskimi krogi. V zvezi s tem se bodo vodili v maju razgo-vori na Dunaju, da bi razprav-ljali o samem prometu čez Trst pa tudi o blagovni izme-

njavi med Italijo in Avstrijo ter z drugimi državami v Ev-ropi, ki pripadajo Evropskemu skupnemu trgu.

— — —

Priporočajo se:

Hotel COLOMBIA - Trst, ulica

Geppa 18, tel. 23-741 in 31-083 II. kategorije • Sedemdeset postelj. Vse hotelske udobno-sti. Enoposteljne sobe od 1100 do 1400 lir, dvoposteljne od 2200-2600 (davki in postrežba vključeni).

Hotel POSTA - Trg Oberdan 1

(v centru mesta), tel. 24-157. Vse udobnosti, mizla in to-pla tekoča voda, centralna kurjava, telefon v sobah. Dvi-galo. Cene od 750 lir dalje.

Hotel SLON - Ljubljana, Titova

c. 10, tel. 20-643 do 46. Pripo-ročamo obiskovalcem svoje obrate: kavarno, restavracijo in bar.

Hotel MOSKVA - Beograd. Ka-tegorija A. • Razpolaga s 100 udobno opremljenimi sobami, apartmani, sobami s toplo in mrzlo tekočo vodo, telefonom, restoronom z domačo in tujo kuhinjo, kavarno, barom, sa-lonom za bankete in konfe-rence, vodiči in šoferji.

Popust za skupine!

— — —

UVOZNO IN TRGOVSKO PODJETJE

SLOVENIJA AVTO

Ljubljana, Prešernova c. 40

UVOZ, IZVOZ,

PRODAJA NA VELIKO

IN DROBNO

motornih vozil vseh vrst, nadomestnih delov za motorna vozila, dvokoles in njihovih nadomestnih delov, avtogum, splošnega in elek-tričnega avtomateriala, avtomobilskega oro-dja in pribora ter gradbenih strojev domače produkcije.

— — —

Splošna trgovska

KOPER

EXPORT

IMPORT

nudi svoje usluge pri IZVOZU in UVOZU vsem cenjenim naročni-kom — Usluge vrši solidno in poceni — Se priporoča

— — —

Andrej Bolko mr. ph.

Farmaceutski proizvodi, kemikalije

TRST - UL. TORREBIANCA 21-II

— — —

Telefon 31-315 UVOZ - IZVOZ

— — —

Plugi

GHERARDI

— — —

IESI (ANCONA)

ITALIJA

— — —

TRŠČANSKA OBALA br. 8

P. O. B. 250

KUCNA CENTRALA: 37-11 do 37-20

Telegrami: TRANSJUG - RIJEKA

Teleprinteri: 02-523 i 024534

— — —

IZVOZ

UVOZ

TRANZIT

REEXPORT

POMORSKA AGENCIJA

LOKALNA OPREMA

— — —

Naša organizacija je spremna da Vas posluži u svim transportnim poslovima najbrže, najef-tinije i najekonomičnije.

— — —

Za sve ponude i obavjesti obratite se našim poslovnica.

— — —

Korespondenti u svim većim pomorskim lu-kama svijeta.

— — —

F.lli TOSELLI

FERRARA

Poljedelski stroji

Via Marconi 37 - Telefon 36-642

— — —

TOVARNA KOVČKOV

IN USNJENIH IZDELKOV

DOMŽALE — JUGOSLAVIJA

Tel.: Domžale 19 - Teleg.: Toko Domžale Jug.

— — —

Naši izdelki:

Letalski kovčki, listnice, aktovke, denarnice, mape, torbice, potovalne torbe, cigaretne doze, pasovi, toki za naočnike in za nalivna peresa itd. Vse izdelano iz prave svinjske kože.

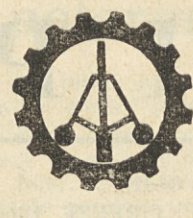
— — —

PREDSTAVNIK ZA ITALIJO:

CINGHIALPELLI — TRST — Ulica Donata 1

MILANO - Via Ariberto 8

— — —

adriainpex

V. Geppa, 9 - Tel. 38-770, 29-135

EXPORT — IMPORT

Raznovrstne kompenzacije

A. BRANDOLIN

ARTICOLI SANITARI

DEPOSITO METALLI 90-973

VIA SHIRLANDA 18 - TEL.

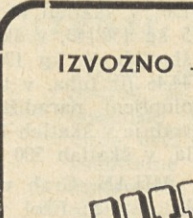
KVARNERSKA ILOVIDBA

RIJEKA

Vrši hitro in solidno pomorske prevoze veli-ke obalne in dolge plovbe. Vzdržuje redne proge: Jadran — Mehški zaliv enkrat na mesec, Jadran — Izrael vsakih 15 dni.

Teleg. »Kvarnerplov — Rijeka«;
Telefoni: centrala 51-47, 51-48, 51-49;
komercialni oddelek 20:51;
telex: 02-510

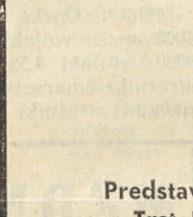
IZVOZNO — UVOZNO PODJETJE

VINO-KOPER

Koper

Vinska klet — veletrgovina z alkoholnimi pi-jačami — Poleg drugih vin vam nudi **Spe-cialna Istrska vina** — Obiščite nas na trža-škem velesejmu!

Predstavnik za Trst dr. Simonič Žarko
Trst Ul. Cologna 45 - Tel. 50-754

Splošna plovba - Piran

Župančičeva ul. 24
tel. 51-70 - telex 03-122

Komercialni oddelek - Ljubljana
Igriška ul. 12
telefon 23-147 - telex 03-185

Pomorski prevozi dolge in obalne plovbe.

Redna POTNIŠKO - TOVORNA linijska služba
Jadran — ZDA — Jadran, združena z Jugoli-nijo. Odhodi ladij vsakih 10 dni.

Ladjedelnica gradi ladje do 2.500 BRT in vrši remonte.

Izleti z jahto »BURJA« in »PIRANKA«.

AVTOTURISTIČNO PODJETJE

„SLAVNIK“ - KOPER

Uprava:
Koper, telef. 77, 165, 276, 282

Poslovalnice:
Portorož, Piran, Ljubljana, Zagreb, Reka.
Najhitreje, najudobneje in najbolj varno potujete z ozvočnimi in s kli-matskimi napravami opremljenimi.
»S L A V N I K«-ovimi avtopulmani »MERCEDES«

Redne in izredne vožnje doma in v inozemstvu
Mednarodne proge:
Portorož — Graz
Portorož — Klagenfurt — Villach
Portorož — Benetke
Piran — Koper — Trst

Tovorni promet doma in v inozemstvu

transjug • Rijeka

MEDJUNARODNO OTPREMNIŠTVO

Redoviti uvozni, izvozni i tranzitni zbirni pro-met sa svim zemljama Evrope.

Zaključivanje linijskog i tramperskog bro-dskog prostora.

Skladištenje robe — Transportno osiguranje — Pakovanje — Izrada rinfuza uređaja — Kvalitativna i kvantitativna kontrola robe — Carinjenje — Pregled lokalnih i medjunarod-nih tovarnih listova.

— — —

IZVOZ

UVOZ

TRANZIT

REEXPORT

POMORSKA AGENCIJA

LOKALNA OPREMA

— — —

Naša organizacija je spremna da Vas posluži u svim transportnim poslovima najbrže, najef-tinije i najekonomičnije.

— — —

Za sve ponude i obavjesti obratite se našim poslovnica.

— — —

Korespondenti u svim većim pomorskim lu-kama svijeta.

— — —

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Na italijanskem trgu s kmetijskimi pridelki je trgovanje omejeno zaradi previdnosti trgovcev. Cene se splošno niso veliko spremenile, ker razpoložljivost blaga približno ustreza potrebam tržišča. Mehka pšenica kvotira visoko. Tudi cene trde pšenice so se ustale na doseženih kvotacijah. Po koruzi se je povpraševanje zmanjšalo, dočim je za riž večje zanimanje. Na trgu z otrobi je povpraševanje pičilo. Seno gre težko od rok zaradi sezonskih razmer. Trg s klavno živino je uravnotežen, cene so krepke. Debeli prašiči so se nekoliko podražili. Stevilo sklenjenih kupčij s prašiči za rejo se je skrcelo. Maslo se je pocenilo zaradi prevladujoče ponudbe. Sir se dobro prodaja, zlasti vrsta grana in ovčji sir. Cene olivnega olja se niso bistveno spremenile. Povpraševanje po vinu je v Severni in Srednji Italiji nekoliko oživele, dočim v Jужni Italiji na tem trgu še vedno miruje. Živino je trgovanje s povrnitvijo in sadjem. Limone in pomaranče kvotirajo visoko. Za suho sadje ni zanimanja.

ZITARICE

ROVIGO. Pšenica Polesine fina 6950 do 7050 lir stot, srednje vrste 6850 do 6950, navadna 6650-6850; pšenična moka tipa »00« 8700-8800, tipa »0« 8300-8500, tipa »1« 7900-8000; pšenični zdrob 10.000 do 10.500; bela in rumena koruzna moka navadna 6000-6100, boljše vrste 6800 do 6900; rumena koruzna marano 5000 do 5100; bela koruza 4550-4650; oves 4850-5000; neoluščeni ječmen 4400-4500; pšenični otrobi 3450-3550.

PADOVA. Osluščeni riž: Vialone 18-18.500; Vialone nano 15.200-15.500; Arborio 13.300-13.800; R. B. 11.900-12.500; Rizzotto 11.400-11.900; R. 77 11.800 do 12.100; Maratelli 11.300-11.700; P. Rossi 12-12.400; krajevne vrste 10.100-10.400.

ZIVINA

LUGO. Živina za rejo: krave krajevne vrste 320-370.000 lir par, ali 280 do 320 lir kg; breje krave 370-480.000 lir par, ali 300-360 lir kg; volji krajevne vrste 430-560.000 lir par, ali 320-350 lir kg; junci in junice 5 stotov težki 340 do 370.000 lir par, ali 340-370 lir kg; breje krave prevsnice 200-230.000 lir glava, ali 360-380 lir kg; telice 2 stota težke 92-100.000 lir glava, ali 460-480 lir kg; molzne krave 180-240.000 lir glava. Klavna živina: volji I. 265-350, II. 250-270; krave I. 160-385, II. 225-250; junci I. 340-425, II. 310-340; telčki 460 do 560; ovce 220-240; jagnetja 500-520.

LODI. Cene za kg žive teže: prašiči za rejo do 15 kg 510-540 lir, 15-25 kg 440-480, 25-50 kg 370-390, 50-80 kg 300 do 320; debeli prašiči 130-150 kg 285 do 290, 150-180 kg 288-292; mlade svinje za rejo 620-670 lir kg, 80-100 kg 300-310; nad 180 kg 290-295.

PERUTNINA

FIRENZE. Piščanci 950-1000 lir kg; kokoši 750-800; purani 500-550; race 500 do 550; gosi 340-400; zajci 350-380; geolobi 600-650.

MILAN. Živi piščanci krajevne vrste 1000-1050; zaklani piščanci izbrane vrste 1150-1200; inozemski zmurnjeni piščanci 450-550; žive kokoši 700-750; inozemske kokoši 480-520; zaklane kokoši 900; inozemske kokoši zaklane v Italiji 650-700; inozemske zmurnjene kokoši 450-550; zaklani kopuni 1300; zaklani golobi I. 1000-1200, II. 900; zaklane pure 800; inozemske zmurnjene pure 450-550, zaklani purani 600-700; inozemski zmurnjeni purani 500; žive race 500, zaklane 500-600; račke za rejo 250-350 lir račka; žive gosi 600 lir kg; živi zajci 470; zaklani zajci 610 do 680; zaklani zajci brez kože 620-750; zaklani danski zajci 680-700 lir.

JAJCA

MILAN. Prvovrstna sveža jajca krajevne vrste 22-23 lir jajce, II. 19-20,50; sveža inozemska jajca 17-20, II. 15 do 16,75 lir.

KRMA

ROVIGO. Detelja v razsutem stanju 1400-1500 lir stot; stlačena detelja 1900 do 2000; majsko seno v razsutem stanju 1100-1150; slabše vrste 1000-1100; pšenična slama v razsutem stanju 450 do 500 lir stot; stlačena slama 850-900.

MLEČNI IZDELKI

CREMONA. Sbrinz svež 500-530 lir kg, 3 mesece postan 500-610; provolone svež 495-515, 3 mesece star 570-590; maslo iz smetane 700-710, maslo II. 620 do 630, maslo III. 590-600, IV. 570-590; sir grana svež 500-520; grana majska proizvod. 1959 660-700, zimska proizvod. 1958-59 720-740; majska proizvod. 1958 790-800; emmenthal svež 550-580, 3 mesece star 620-630; italico svež 390-400; taleggio svež 320-330.

VALUTE V MILANU		
	19-4-60	28-4-60
Dinar (100)	88,00	82,00
Funt šter.	5675,00	5675,00
Napoleon	4375,00	4350,00
Dolar	622,15	620,37
Francoški fr.	126,05	126,05
Švicarski fr.	143,47	143,15
Avstrijski šil.	23,90	23,81
Funt šter. pap.	1748,25	1745,75
Zlato (gram)	708,00	708,00

BANKOVCI V CURIHU		
28. aprila 1960		
ZDA (1 dol.)	4,34%	
Anglija (1 funt šter.)	12,21	
Francija (1 fr.)	87,50	
Italija (100 lir)	69,60	
Avstrija (100 šil.)	16,65	
CSR (100 kron)	15,50	
Nemčija (100 DM)	103,90	
Belgija (100 fr.)	8,65	
Svedska (100 kron)	83,85	
Nizozemska (100 fl.)	114,90	
Spanija (100 pezeta)	7,15	
Argentina (100 pezova)	5,10	
Egipt (1 funt šter.)	8,40	
Jugoslavija (100 din.)	0,53	

OLJE

FIRENZE. Olivno olje extra do 1% kisline 670-690, do 1,50% kisline 630-670, do 2,50% kisline 580-630, do 4% kisline 530-580; rafinirano olje »A« 515-520, tipa »B« 420-430; navadno semensko olje 340-345; olje iz zemeljskih lešnikov 385-390 lir kg.

VINO

CASALE MONFERRATO. Črno namizno vino 9-10 stop. 4600-4900 lir hl, 10-11 stop. 5000-5300; belo vino 10-11 stop. 6300-6600; Barberato 11-12 stop. 8500-9000; Freisa sladko 6800-7800; Freisa extra 10.500-11.600; beli moškati extra 12.800-13.600; Grignolino extra 10.800 do 12.400; Bonarda iz Asti 8900-9600; Malvasia črna 9100-9600.

CONEGLIANO (Benečija). Belo navadno vino 400-420 lir stop/stot; Merlot 12-13 stop. 450-470; Raboso črna 11-12 stop. 470; Tokaj 12-13 stop. 470-500.

ZELJNAVA IN SADIJE

MILAN. Suh česen 50-70 lir kg; spargeljni 150-200; karčofi 25-50 lir komad; korenje 10-120 lir kg; čebula 50-90; koromač 20-40; cvetača 40-90; cikorija 50-70; krompir 20-25; krompir Majestic 35-40; nov krompir 70-100; grah 65-150; paradizniki iz Sicilije 150-350; por 20 do 40; peteršilj 100-140; zelena 60-70. Jabolka Delicious 70-95, Morgenduff 80-90; nešple navadne 60-90; hruške 110-120; pomaranče 90-100; rdeče pomaranče 110-150; limone 70-120 lir.

KONSERVIRANA ZIVILA

PIACENZA. Dvakrat koncentrirana paradiznikova meza proizvod. 1959 v škatlah 10 kg 130-140 lir kg, v škatlah 5 kg 135-145, v škatlah 1 kg 145-155, v škatlah ½ kg 155-165; v tubah 200 g 41-43 lir tuba, v tubah 100 g 28-30 lir tuba. Trikrat koncentrirana paradiznikova meza proizvod. 1959 v sodih 120 do 130; v škatlah 10 kg 145-155, v škatlah 5 kg 150-160, v škatlah 1 kg 160-170, v škatlah ½ kg 170-180, v tubah 200 g 44-46 lir tuba, v tubah 100 g 29-31 lir; olupljeni paradizniki krajevne proizvodnje v škatlah 1200 g 130-140 lir škatla, v škatlah 500 g 70-75 lir.

MILAN. Grah v škatlah ½ kg 80-90 lir škatla; fižol v škatlah ½ kg 120 do 210 lir kg; gobe v kislu 1600-1650 lir kg; čebulice v kislu 210-230 lir kg; španjska tunina 840; domača tunina 650; skuše 600-625; sardine v olju v škatlah 200 g; marmarke 65-70 lir; portugalske 80-85 lir škatla; polenovka 520-800; marmelada izbranih vrst v škatlah 5-10 kg 220-240, v škatlah ½ kg 240-280; marmelada iz jabolk in sliv v sodih 170 do 180, v škatlah 5 kg 180-190 lir.

GRABENI MATERIAL

MILAN. Opeka navadna 7800-8200 lir 1000 opek; votlaki 8x12x24 cm 9300 do 9800; votlaki 4,5x15x30 cm 9800-10.300; strošinski marmerskega tipa 26-27.000; navadni srtešniki 22-24.000; gašeno apno

520-550 lir stot; cement 980-1075 lir stot; pesek iz kamnoloma 750-950 lir kub. meter; rečni pesek 500-650 lir kub. m.

VREČE

ROVIGO. Vreče iz jute 120x70 cm 800-830 g, 700-730 g, 430-480 g 280-290 lir kg; vreče za krompir 300-330 g 290-300; rabljene vreče za krompir I. in II. izbire 120-125 lir vreča; rabljene vreče za otrobe 100-105 lir vreča; vreče za umetna gnojila 120x70 cm 470-475 g 280 do 290 lir kg, ali 143-145 lir vreča; papirnate vreče 50x100 cm 50-55 lir vreča; papirnate vreče večjega formata 55-60 lir vreča.

PAPIR

VIDEM. Tiskovni papir satiniran srednje vrste 12.400 lir stot; pisarniški papir srednje vrste 13.000; fin 22.000, registri 21.000; pisemski fin 22.000, pisemski extra 26.000; ovojni navaden 8000, srednje vrste 14.500, fin 16.500.

KAVA

GENOVA. Cene v lirah za kg: Santos extra prime crivello 17 565-575; Santos extra prime crivello 18 585-595; Victoria NY 5 crivello 18/19 435-445; Bahia superior good to large bean 410 do 420; Pernambuco crivello 18/19 495-505; Peru navadna 475-490; Ecuador extra superior 495-405; Colombia Excelso 650 do 680; Venezuelska oprana debelejša zrna 700-710; Honduras naravna srednje vrste 515-525; Kostariška oprana Low Grown 690-710; Nikaragua oprana 610 do 640; Salvador superior 620-640; Guatemala oprana 670-690; Haiti XX 520 do 530; Haiti XXX 550-560; Haiti XXXXX 570-585; Haiti oprana 625-640; San Domingo Barahona oprana 660 do 675; Portorico oprana I. 720-740, II. 685 do 705; Indonesia Robusta EK 1 Special 375-385; Bali 10-12% 315-325; Java Robusta Wib 530-540; Moka Hodeidah 1 640-655; Gimma 495-505; Harrar Long Berry 555-565.

CAJ

GENOVA. Ceylon Orange Pekoe 1700 do 2000 lir kg; Ceylon broken Orange Pekoe 1600-1800; China Orange Pekoe srednje vrste 1200-1500.

POPER

GENOVA. Beli poper Sarawak faq. 1950-2050 lir kg; črni poper Tellicherry 1650-1750; črni poper Malabar 1650 do 1750; črni poper special grade Sarawak 1600-1700.

KAKAO

GENOVA. Nigeria good fermented 675-680 lir kg; Ghana good fermented 680-685; S. Thome Superior 695-700; Trinidad plantation 680-870; Kostariška naravni sundried 710-715; Venezuela 780 do 1020; Ceylon 700-855; Samoa 780 do 810 lir.

KOŽE

ROVIGO. Osoljene kože: volji 180 do 200 lir kg; teleta 400-450 lir kg.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Občni zbor Zveze malih posestnikov

V nedeljo je bil v Trstu občni zbor Zveze malih posestnikov. Predsednik V. Svab je pozdravil prisotne kmetovalce; nato je inž. J. Pečenko, tajnik Kmečke zveze, zaželel zboru plodno delo. Poslanec V. Vidali je obljubil, da bo v parlamentu zagovarjal pravice tukajšnjih kmetovalcev, ko bo šlo za potrditev »zelenega načrta«. Marij Grbec je prebral tajniško poročilo, v katerem je orisal delovanje Zveze v zadnjih letih, ko ni bilo obnega zboru. Tako je v kratkem opisal prizadevanje KZ in ZMP za razteginitve zakona o kmetijskih bolniški blaginji na Tržaško ozemlje. Glede zelenega načrta je govornik omenil, da je potrebno sestaviti krajevnega načrta za Tržaško ozemlje, da bodo jasno prikazane potrebe naših kmetovalcev. V poročilu se je dotaknil tudi številnih drugih vprašanj, ki so bila delno že rešena, in nalog, ki čakajo novoizvoljeni odbor, kakor vprašanja razlaševanja zemljišč ob žavejskem industrijskem pristanišču, vprašanja derekvizicije zemlje na Hudem letu, vprašanja škode, ki jo povzročajo vojazbi pri vajah na Krasu, vprašanja prostora na tržnici, vprašanja trošarine za cvetličarje, itd. Na koncu je M. Grbec izjavil, da je treba združiti Kmečko zvezo in Zvezo malih posestnikov, ki že tri leta tesno sodelujeta. Tako okrepjena Kmečka organizacija naj potem pristopi k Vsedržavni kmečki zvezi.

Tajnikovemu poročilu so sledili predlogi številnih kmetovalcev, ki so podarjali nujnost skupnega nastopa Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov. Predstavniki deželnega odbora Vsedržavne kmečke zveze Moschini je spregovoril o koristih, ki bi jih imelo naše kmetijstvo od ustanovitve avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine. Za primerjavo je omenil dvig kmetijstva v ostalih italijanskih avtonomnih deželah, kjer so s posebnimi zakoni znatno olajšali razvoj kmetijstva.

Pregled bolne živine NA GORIŠKEM V Sovodnjah pri Gorici je občinski živinodržavnik dr. Vida pričel z brezplačnim pregledovanjem živine v sovodenski občini. Za zdaj so prišle na vrsto nekatere ulice. Po samih vaseh sovodenjske občine bo pregled pozneje. Živinodržavnik zaznamujejo vsako obolelo govedo. Država prispeva največ do 30 odst. za vsako žival, ki jo kupi živinorejec ter obolelo žival odstrani iz hleva.

PREGLED BOLNE ŽIVINE NA GORIŠKEM

PREGLED BOLNE ŽIVINE NA GORIŠKEM

PREGLED BOLNE ŽIVINE NA GORIŠKEM

Gradšped Rijeka

C. G. R. COMMERCIO GENERALE E RAPPRESENTANZE d. z. o. z. IMPORT TRST - TRIESTE EXPORT TELIF: 37-940, 28-352 VIA DELLA GEPPA, N. 9 TELEGR.: CIGIERRE C. P. 185

intermercator

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOŽNIŠKO PODJETJE LA GORIZIANA

TRANS - TRIESTE

Občni zbor je potrdil pristop k Vsedržavni kmečki zvezi in spremembo nekaterih določb statuta. Sprejel je tudi sklepno resolucijo in izvolil novi upravni odbor. Clani novega odbora so: Blažić Franc iz Ricmanj, Cač Ivan iz Skednja, Krevatin Peter iz Milj, Gerneck Just iz Trsta, Grbec Marij iz Trsta, Kodrič Dušan od Sv. Ane, Markovič Lojze, predsednik Kmetijske zveze v Trstu, Maršič Ivan iz Skednja, Muslin Josip iz Trsta, Ota Josip iz Bojuna, Pirc Lojze iz Zgonika, Škerjan Franc in Škerjan Josip iz Milj, Svab Valentin s Kolonkova in Tence Kristjan iz Sv. Križa.

Bliza se čas paše

Travniki so že ozeleneli. Na našem Krasu bodo nekateri kmetovalci pognali živino na pašo že kar takoj po veliki noči, drugi pa prve dni maja. To je pač odvisno od zaloge sena na seniku. Kdor bo gnal živino na pašo, naj se ravna po sledečih navodilih:

1. Zjutraj pred odgonom na pašo, dajmo vedno živini v jasli nekaj sena. V primeru, da na skedenju ni več sena, dajmo ji vsaj nekoliko slame. Ta je lahko pšenična ali koruzna.

2. Trava je še mlada in mehka. Ne vsebuje še dovolj celuloze in drugih hranilnih snovi. Zato vsaj v začetku ne dopuščajmo, da bi se živina krmlila izključno s pašo. Prehod na povsem zeleno krmljenje naj bo postopen. Tako bomo preprečili razne nevšečnosti, ki bi prišle do izraza zlasti pri kravah mlekaricah (zmanjšanje ruminacijskih snovi, maščob in beljakovin v mleku ter drisko).

3. Ko bo živina prišla domov, dajmo ji v jasli še nekaj suhe krme, da se nasiti. V začetku več, pozneje pa, ko se bo več časa pasla, manj. Kako in kaj bo pač uvidel sam živinorejec.

4. Na paši pazimo, da nam ne bi živina zašla na deteljšča. Tam bi se najedla mlade detelje, kar bi povzročilo hitro tvorjenje plinov v vampu. Živina nam v takih primerih lahko tudi poči. Sicer se tudi z mlado travo živina kar rada napne. To se pa ne bo zgo-

dilo, če bomo vedno dali živini pred pašo nekaj suhe krme.

5. Imejmo doma vedno pri roki trokar, da ga uporabimo v primeru hudega napenjanja. Dobro bi bilo, da bi ga imel vsaj eden v vasi. Trokar zabodemo v vamp in tako ga izpraznimo plinov. Sicer je bolje, da to opravi živinodržavnik, kar je pa v sili večkrat nemogoče.

6. Ne uporabljajmo trokarja kar tjavendan, pač pa samo v nujnih primerih! Če je žival samo malo napeta, poskusimo jo nagnati v kakšen potok, da se po njem sprehodi. Dobro je tudi živino pognati v hrib. V takih primerih je tudi priporočljivo dati živini piti apnenno vodo. Že po prvi ali drugi dozi bomo opazili, da je vamp splahnel. Nekateri ovlažijo krpo s petrolejnim ter jo ovito na palico potiskajo napeti živali v gobec. S tem povzročajo zgrigavanje in izločanje plinov skozi gobec.

dr. D. R.

MOBILI MADALOSSO

Trst - Trieste, ul. XXX Ottobre vogal ul. Torrebiana, tel. 35-740

blazine
permallex

Pohštva - dnevne sobe - oprema
za urade - vozički - postelji

RAZSTAVE: UL. VALDIRIVO, 29 - UL. F. FILZI, 7

F.lli AVANZO

Trst, Corso Italia 8
Telefon 38-016

Optične naprave,
kinematografija,
fotografski aparati,
tehnične potrebščine

Hotel PALACE

PORTOROŽ

Običite restavracijo in kavarno »JADRAN« ter restavracijo »HELIO«. Vse nacionalne specialitete na razni in izvrstna istrska vina.

AVTOPREVOŽNIŠKO PODJETJE A. POŽAR

TRST - ULICA MORERI ŠT. 7
Tel. 28-373

Prevozomoma vsakovrstne prevoze za tu in inozemstvo. - Potreba hitra. Cene ugodne

Naša zavarovalnica

L'UNION

ustanovljena leta 1828
A. RAVNIK, Trst
Ul. Ghaga 8 - Tel. 27512

SILA JOŽEF

UVOZ IZVOZ

TRST - Riva Gramula 6-I - Telefon 37-004
Telefon 55-689

IMPEXPORT

UVOZ - IZVOZ - ZASTOPSTVA
TRST, Ul. Cicerone 8
Tel. 38-136 - 37-725

Oddelek za kolonialno blago
Ul. del Bosco 20 - Tel. 60010
Telegr.: Impexport - Trieste

U V A Ž A:
VSAKOVRSNI LES - CEMENT IN GRABENI MATERIAL - MESO IN ŽIVINO
I Z V A Ž A:
TEHNIČNI MATERIAL - RAZNE STROJE
TEKSTIL - KOLONIALNO BLAGO
POSREDOJE PO TRŽAŠKEM IN GORIŠKEM SPORAZUMU
SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

Transadria a. d.

IMPORT - EXPORT

vseh vrst lesa, trdih goriv in strojev za lesno industrijo

TRST - Sedež: ul. Cicerone 8/II - Telefon: ul. Cicerone 30214

JUGOLINIJA RIJEKA

Poštnski pretinac 379; Telex 02526; Telefoni 26-51, 26-52, 26-53, 27-02

Trideset i četiri brza i moderna broda s 220.000 tona nosivosti i 480 putničkih mjesta, plove u linijskoj službi, na potezu od Buenos Airesa do Jokohame. Naši brodovi polaze iz Jadrana i dotiču više od stotinu luka:

Sjeverne Afrike, Španjolske, Francuske, Portugala, Sjeverne Evrope, Sedinjenih Država Amerike, Južne Amerike, (Brazilije, Urugvaj, Argentine), Levanta, Irana, Iraka, Malaje, Indonezije, Hon Konga, Sjeverne Kine, i Japana,

Prihvaćamo terete za luke Skandinavije, Velikih jezera Zapadne Afrike i Južne Koreje.

Pobliže obavijesti dobit ćete kod našeg zastupnika u Trstu "NORD ADRIA", V. Bortoluzzi & Co. Piazza Duca degli Abruzzi 1 - Tel. 37-819, 28-829

AVTOPREVOZ Cunja Rihard

TRST
Strada del Friali 289
telefon 35-379

Osebnosti i tovarni prevozi
za tu - in inozemstvo
Konkurentne cene

Širite „GOSPODARSTVO“

„SILLA“

COSSI ALFONZ

UVOZ LESA

GORICA
Ulica Duca d'Aosta 17
Tel. 34-36

Naraščanje vlog v goriških bankah

GORICANI VARGUJEJO

Z uvedbo in razširitvijo proste cene v Gorici se je seveda razširila tudi bančna dejavnost, posebno z novimi trgovskimi vezavi novih goriških podjetij s tvežanji v notranjosti države. Istočasno se je pričelo tudi trgovanje z Jugoslavijo in tudi tu so imele banke povečano delo.

Skladno z gospodarskim procvitom se je pričelo razvijati tudi hranilništvo, tako s strani velikih tvežak kot s strani majhnih hraniliteljev, ki mesečno s mesečnim nesejo na banko kak tvežak. Na bančnem področju je delovalo ob koncu leta 1957 (podatki so vzeti iz pravih izdanih študije o gospodarstvu v goriški pokrajini v letih 1952-57, ki jo je pripravila goriška Trgovinska zbornica) deset različnih bančnih podjetij s tridesetimi poslovalnicami.

V Gorici delujeta dva domača zavoda, Goriška posojilnica in slovenska Kmečka banka, ostale bančne poslovalnice so le podružnice bančnih zavodov iz notranjosti države. Ob koncu leta 1957 je bilo v teh bankah skoro trinaest milijard hranilnega denarja.

Leta 1952 je bilo v bankah 3.997.000.000 lir, medtem ko je imela državna pošta uprava za 1.323 milijonov lir vlog. Ta vsota se je polatoma večala in dosegla ob koncu leta 1957 9.954.000.000 lir v bančnih zvežih, 2.764.000.000 lir na pošti, skupno torej 12.718.000.000 lir.

Le nevaren položaj, v katerem je bila naša država v letih 1953 in 1954 zaradi mednarodne napetosti v zvezi s tržaškim vprašanjem, je nekoliko zaustavilo napredek hranjenja denarja. Takrat je mnogo denarja šlo iz domačih bank v druge pokrajine v notranjosti. Polagoma se je ta denar vrnil. V zadnjih dveh letih so se vloge gotovo še povečale.

V tej zvezi moramo omeniti tudi domače posojilnice v slovenskih vaseh. Ki zaključijo vsako leto svoje delovanje z dobičkom v korist svojih članov.

V letih od 1952 do 1957 so se vloge v goriški pokrajini povečale kar za 142%, medtem ko je bil državno povprečje v istem razdobju 98%. Ako ne bi bilo krize v številnih industrijskih podjetjih, začeti s tržaško dobičkom, bi bil gospodarski položaj še boljši. Vendarle pa je osebno povprečje v goriški pokrajini nižje kot državno. Medtem ko so vloge v vsej Italiji ob koncu leta 1957 dosegle 104.758 lir na osebo, so na Goriškem znašale le 92.145 lir. *m. v.*

O ameriški udeležbi na tržaškem velesejmu

Pretekli četrtek je ravnatelj ameriškega kulturno propagandnega urada TUSA Edwin C. Pancoast sklical tiskovno konferenco, da bi spremljal udeležbi Zdrženih držav Amerike na tržaškem velesejmu. Po večini je bila letošnja ameriška razstava ne bo prila neposredno iz Zdrženih držav, temveč jo bodo priredili strokovnjaki USIS-a. Kakor so nam izjavili Američani postrežili z zanimivimi razstavami gospodarskega, tehničnega in znanstvenega značaja, tako nameravajo tudi letos nameniti svojo pažnjo novim pridobitvam tehnike in znanosti. Na 12. tržaškem mednarodnem velesejmu bo namreč ameriška razstava opozarjala na področje novih virov dobrin v bližnji bodočnosti. Tokrat se bomo seznanili s koristimi, ki so jih nam odkrila raziskovanja morskih globin. Ameriški paviljon bo občinstvu predstavil najpomembnejša odkritja oceanografov. Človek je namreč namenil veliko pažnjo širini oceanom, ki pokrivajo tri četrtine zemeljskega površja. Ker se svetovne rezerve energije vedno bolj krčijo in obenem tudi naraščajo potreba po živilih, so naši pogledi sedaj uprti proti morju. V prepadnih oceanov so skriti tisti zakladi energije in živili, ki naj bi v bodočnosti nadomestili dobrine, ki bodo kmalu pričele primanjkovati na površju zemlje.

Da bi bila razstava čim bolj pripravljena, je USIS stopil v stik z različnimi ustanovami Zdrženih držav Amerike, Kanade, Anglije, Francije, Nemčije, Izraela in Bahreina v Perzijskem zalivu. Pri organizaciji razstave sodelujejo razni ugledni ameriški strokovnjaki pa tudi dr. Mario

Picotti iz Trsta. Poleg Zdrženih jadranskih ladjedelnic (CRDA), katerih ime je povezano z globinsko ladjo »Trieste«, se bodo oceanografske razstave udeležile še razne druge ustanove.

V razgovoru, ki je sledil poročilu ravnatelja tukajšnjega USISA, se je predsednik tržaškega velesejma ing. Sospisio zahvalil Zdrženim državam za njihovo udeležbo na letošnjem velesejmu. Izražena je bila tudi želja, da bi bil ob tej priliki povabljen v Trst prof. Piccard ali pa njegov sin, ki sta zaslovela po svetu s svojimi podmorskimi podvigi na omejenih globinskih ladjah »Trieste«.

Posvetovanje o obmejni trgovini

Koper, aprila

Kakor smo že poročali, se je sestel 9. aprila v Koprju odbor za obmejni trgovinski sporazum Jugoslovansko-Italijanske trgovinske zbornice.

Odbor je reševal predvsem tehnična vprašanja obmejne blagovne izmenjave, kot so carinski in bančni postopek z namenom, da bi trgovino čimbolj spopustili ter olajšali in poenostavili postopke, ki so z njo v zvezi.

Pregledane so bile tudi liste blagovne izmenjave po tržaškem in goriškem regionalnem sporazumu. Kol je znano, je bila vrednost blaga, ki ga obsegajo ti seznami, povečana za približno eno milijardo lir. To se pravi, da ima obmejna trgovina na področju Trsta in Gorice z jugoslovanskimi obmejnimi conami okvirno kvoto 10 milijard in 400 milijonov lir. Po tržaškem sporazumu znaša vrednost izvoza iz Trsta z jugoslovanske obmejne področja 3 milijarde 753 milijonov lir, uvoza pa 3 milijarde 385 milijonov, kar znaša skupno 7 milijard 138 milijonov lir medsebojne izmenjave blaga. Novi goriški sporazum predvideva skupno 3 milijarde 221 milijonov lir blagovnega prometa v obeh smereh in sicer 1 milijardo 686 milijonov izvoza iz Gorice ter 1 milijardo in 535 milijonov uvoza.

Odbor za obmejni trgovinski sporazum v Koprju je predlagal letošnje stanje prometa med obema državama področje. Na seji je bilo ugotovljeno, da se blagovni promet po tržaškem regionalnem sporazumu razvija letos zelo ugodno, saj je že v marcu dosegel skoraj celoten vrednostni obseg 1957. leta. Goriški sporazum se tudi izvaja normalno, čeprav ne s tako dinamiko kot tržaški. Pričakujejo, da bi izmenjava v okviru obeh sporazumov realizirana v celoti. Odbor si bo prizadeval, da odpravi vse morebitne ovire tako, da bodo podjetja, ki so člani zbornice, lahko nemoteno izvajala sporazum in da se bo blagovni promet razvijal vse leto na osnovi dinamike, ki jo je pokazal v začetku. *m. k.*

„Institut po l'automazione“ „Avtomacija“

Na sedežu Instituta za avtomatizacijo v Milanu je predsednik prof. R. Teani sporočil, da je Institut sklenil poseben sporazum z ljubljansko ustanovo »Avtomatizacija«. Italijanski zavod, ki je bil ustanovljen pred 4. leti, se bavi z vprašanji avtomatizacije na vseh industrijskih področjih. K zavodu so ob njegovem nastanku pristopili vidnejši strokovnjaki in vseučilišni profesorji kakor tudi voditelji največjih industrijskih obratov v Italiji. Ljubljanski zavod, ki je bil tudi ustanovljen pred kratkim, se bavi s istimi vprašanji kakor italijanski zavod. Oba zavoda bosta po omenjenem sporazumu tesno sodelovala pri reševanju vprašanj v zvezi z avtomatizacijo v industriji, ki se postavljajo v obeh državah v povsem podobnih oblikah. Zavoda bosta sodelovala tudi pri raziskavanjih v zvezi z uvajanjem avtomatizacije. Predvidena je tudi izmenjava strokovnjakov med obema zavodoma. Strokovnjaki bodo tako lahko izpolnili svoje znanje. V italijanskih gospodarskih krogih poudarjajo pomen, ki ga bo imelo sodelovanje z jugoslovanskim zavodom. Zanimanje ljubljanskih strokovnjakov za italijanski zavod dokazuje, da si je zavod že uveljavil ne samo v Italiji, marveč tudi v tujini.

Bodoča Nova Gorica - vrtno mesto

Nove Gorice. Ko sem z goriške postaje prišel čez most na Erjavčev dvored, sem se začel ozirati okoli sebe, nekaj ni bilo v redu. Sem ali nisem na Erjavčevem dvoredu? Tam je vendar središče Nove Gorice in to je široka cesta, središče mesta, moral bi torej biti Erjavčev dvored; toda kje je vendar dvored, saj je vse golo. Ah, tako je to, posekali so vse kostanje, ki so cesti dali pravico, da se imenuje dvored. Kako se pa zdaj imenuje? Radoveden sem pogledal bližnjo hišno tablico in tam stoji še vedno »Erjavčev dvored«. Torej ne sedanja, ampak bivši in bodoči dvored. In res sem videl tu pa tam komaj zasajena, kakor svinčnik tanka drevesca, bodoči dvored. Bržkone ni bilo moč pustiti starih kostanjev, dokler si ne opomorejo mlada drevesca, vsa kor pa dela to neprijeten vtis praznoti, ki se nekoliko ublaži proti koncu »drevoreda«, kjer bo mestno središče Nove Gorice. Tam je nekaj nekoliko večjih dreves, so zelene travnate proge med široko cesto in hodniki za pešce in stoji zgradbe.

NIZJE STAVBE SREDI VRTOV

Ker je govor o zgradbah, naj omenim, da njih zmerza visokost zelo harmonično vpliva na pokrajinsko sliko. Večinoma so dvonadstropne s prtilicem, nekatere so nižje, višja pa ni nobena. O nebotičnikih ni ne duha ne sluha. To me je bilo najbolj veselilo in upam, da bo tako tudi ostalo. Mož, s katerim sem spregovoril nekaj besed pred novo zgradbo, v kateri sta nameščeni restavracija in kavarna, mi je rekel, da se mu zdi, da se hiše v središču Nove Gorice gradijo preveč narazen druga od druge in da jim bo

Kjer so se Japodi upirali Rimljanom

Arheološka odkritja v Pivški dolini

Prijazno Pivško dolino obrobja na zahodni strani vrsta hribov, ki predstavljajo že naravno mejo med dolino Pivke in Reke. Ti grebeni pa niso samo naravna meja med obema dolinama. V času, ko so tu prebivali Japodi — ilirsko-keltsko plemo, ter Rimljani, so bile na teh obronkih pomembne utrbe. Na njih so bila močno utrjena gradišča, na katerih so čuvali Japodi skrajno mejo svoje države in od koder so jih kasneje Rimljani pregnali z veliko težavo. Naj na tem mestu opišem dvoje gradišč, ki sta spadali v sklop teh mejnih utrb in na katerih je Notranjski muzej v Postojni vršil krajša poizkusna izkopavanja.

Prvo je **Gradišče v Slavini**, ki se dviga zahodno od istoimenske vasi. Obdajajo ga močni nasipi iz kamena, ki so branili naselbino pred napadi. Po vrhu gradišča so plitve kotanje — nekdanji stanovanjski prostori. To gradišče ne le, da je bilo izredno dobro utrjeno, imelo je tudi ugodno, prav dominantno lego v primeru z ostalimi gradišči v tem delu Pivške doline. Stojijo nekako v osrčju med gradišči sirskega okoliša in mu je morala tudi v življenju takratnih ljudi pripadati vodilna vloga. Na gradišču je bilo izkopanih več sond različnih velikosti. Izkopavanja so dokazala, da so kotanje po gradišču res umetne tvorbe ki jih je ustvaril človek v posebne namene, da so mu služile bodisi kot stanovanja, bodisi kot kak drug prostor. Materialnih ostalin je bilo precej. Največ so našli lončenih predmetov, med katerimi je bila tudi boljša rimska keramika — terra sigillata. Železni predmeti so predstavljali v glavnem predmete za vsakdanjo uporabo kot škarje, nože, mizarsko šestilo, veliko žebelj itd. Iz bron pa je bil nakit, zapestnice, sponke-fibule, obeski in podobno. Poleg tega so našli tudi srebrni prstan in nekaj steklenih lepo obarvanih jagod. Dragoceno najdbo predstavlja tudi rimski denar, ki je bil kovanc v 1. stol. po Kr., v prometu pa je bil vse do cesarja Trajana. Vse najdbe s tega gradišča spadajo v glavnem v rimsko dobo, le nekaj pocednih predmetov je starejšega predzgodovinskega izvora.

Železni žebelj in novce cesarja Konstantina iz Gradišča nad Knežakom

Kultura in življenje

Nova matura v Jugoslaviji

Svet za šolstvo LR Slovenije je februarja letos sklenil, da bodo že v letošnjem šolskem letu redni dijaki v zadnjih letnikih gimnazij, tehničnih in drugih strokovnih šol za gospodarstvo in javne službe (na učiteljskih le delno) opravljali zaključni izpit po spreminjenih načelih.

Namesto dosedanje mature bodo morali učenci zadnjih letnikov že med šolskim letom izdelati samostojne domače naloge, katerih temo si bodo izbrali sami. Teme bodo pripravili profesorji šol in bodo dajale poudarek stroki, kateri je šola namenjena. Drugi del izpita pa bo obsegal zagovor domače naloge pred izpitno komisijo in odgovore na vprašanja, ki jih bodo člani komisije postavljali dijaku, v zvezi z vsebino domače naloge. Razen tega pa bodo morali dijaki absolventi pisati pred komisijo še pismeno nalogo, ki bo obsegala snov s področja družbeno gospodarskih predmetov, na gimnazijah tudi znanosti in kulture.

Spricčevala o opravljenem izpitu bodo imela eno oceno in naslov naloge. Ocena bo zajemala znanje, ki ga je dijak pokazal v domači nalogi, v zagovoru in v izpitni pismeni nalogi.

Razumljivo je, da se bo oblika zaključnih izpitov v prihodnjih letih še spremenila. Gotovo pa je, da bodo letošnje izkušnje dale koristne napotke. Ta novi način izpitov ni pravzaprav v Sloveniji čisto nov. Uporablja ga že od leta 1949 metalurška šola na Jesenicah. Ta novi način uporabe znanja v izdelavi predzgodovinskega dela se je pokazal za izredno uspešnega.

Letos so dijaki dobili teme za domače naloge že v prejšnjem mesecu marca. Predloge zanje so pripravili člani razrednih učiteljskih zborov in so pri tem upoštevali želje posameznih dijakov in predloge razrednih skupnosti učencev. Teme so povezane z današnjim časom in v glavnem zajemajo področja predmetov, ki so za šolo značilni. Pri tem je bilo potrebno paziti, da niso teme zašle na preveč

ozko področje samo nekaterih predmetov.

Nekatere šole, kot n. pr. medicinska, tehnična in ekonomska, so imele pri izbiranju tem nekaj težav zaradi premajhnega števila ustreznih tem. Zato so se morale take šole povezati s strokovnimi institucijami iste stroke, kjer naj dijaki zberejo gradivo za svoje naloge. Prav tako so se morale tudi gimnazije povezati s kulturnimi in drugimi ustanovami.

Naloge bodo morale biti take, da bodo zahtevale od dijaka samostojen odnos do snovi, da ne bodo zajemale samo snov enega šolskega predmeta in da bodo pokazale koliko zna dijak u porabljal znanje, ki si ga je v šoli pridobil, ter ga navezati na razmere časa in kraja, v katerem živi. Kot domače delo bodo lahko predložili tudi ročne izdelke, kot n. pr. tehnična dela, skice, modele, preparate in podobno, in jih primerno pismeno obrazložili. Na tehničnih in strokovnih šolah so eventualno naloge lahko tudi kolektivno, vendar mora vsak dijak obdelati svoj del teme.

Tudi tema izpitne pismene naloge mora dajati poudarek naravi šole in življenju današnjega časa. Dijaki bodo lahko izbrali med tremi temami, ki jih bo določila izpitna komisija. Namen te naloge je, da pokaže splošno razgledanost dijaka in bodo pri njej upoštevali tudi uporabno znanje slovenščine.

Dosedanja matura je za naš čas in za vrednotenje usposobljenosti in zrelosti absolventov premalo. Novi zaključni izpit bo globlje prikazal, koliko koristnega za svoj bodoči poklic se je naučil dijak v šoli in kako zna to znanje uporabljati. Predvsem pa je preno izboljšanje dosedanje mature vodila želja, da bi dijake že srednja šola uvajala v samostojno delo in sprostilja njihovo zanimanje za določene predmete in jih tako, še bolj kot doslej, pripravljala na njihovo poklicno delo. Istočasno pa predstavljala ta oblika izpita zelo ugodno prehodno stopnjo k samostojnemu študiju na univerzah. S. P.

NOV HOTEL GRADLJO

Gostinja je bila v času obeda dobro zasedena in mi je bilo zelo žal, da se nisem mogel pridružiti tudi sam, ker sem bil prej dolgo obdval. Hotel sem v kavarno. Krasna, velika, prevelika kavarna, notri pa en sam gost. Ne, sem si mislil, dolgočasiti se pa ne maram, pa sem stopil v nasprotno stipo, tudi zelo lepo, malo kavarno, ki je bila polna življenja in gostov. Glede velikosti kavarne mislim, da so projektanti gotovo upoštevali velike in množične prireditve; o tem sem se prepričal, ko sem čital naznanilo o dijaški slovesnosti, ki bo v vseh prostorih novega poslojaja. Zraven tega poslojaja gradljo nov hotel, ki bo kmalu dovršen. Sploh je ta ulica, ki zavije od zgornjega konca Erjavčevega dvoreda na desno proti Kostanjevici, namenjena za trgovine in javne lokale. Prometa skoraj ni na Erjavčevem dvoredu in okoli njega, ker je začasno upravno, gospodarsko in prometno središče goriškega okraja še vedno v Solkanu, medtem ko se okoli dvoreda še vedno le gradi in pripravljaja Nova Gorica. Značilne za ta položaj so obdelane njive, ki segajo prav do dvoreda in zgoraj omenjena ulica svetilnika nad streho barake. Na splošno se lahko reče, da Nova Gorica ne raste preveč hitro, toda tudi hrastu se nikamor ne mudi; ko pa doraste, ni bilka, ampak hrast.

DRAGO GODINA

Ko sem šel mimo te barake, sem skozi okno videl ljudi, ki so notri obedovali. To me je začudilo, ko je vendar restavracija že v novi zgradbi. Ze omenjeni možakar mi je razložil, da je v stari baraki zdaj menza za Bosa nce in druge delavce z juga. Nova zgradba za restavracijo in kavarno je vsaj zdaj največja zanimivost v Novi Gorici. Obširno prtilično nadstropje je razdeljeno na dva dela: na levi strani je restavracija, na drugi pa kavar-

Krožna potovanja „Jadrolinije“

Jugoslovanski in tuji turisti se čedalje bolj zanimajo za krožna potovanja, ki jih organizira jugoslovanska pomorsko podjetje »Jadranska linija plovibag z Reke«. V letošnji sezoni bo Jadrolinija še povečala število krožnih potovanj; lansko leto je bilo zanimanje turistov za ta potovanja zelo veliko, tako da je podjetje sklenilo pospešiti svoje delovanje na tem področju. Mnogo listkov za letošnje sezono je že razprodanih. Tako so Angleži že rezervirali zase eno krožno potovanje.

Krožno potovanje traja za inozemske turiste približno 12 dni. Na ladji Jadrolinije je poskrbljeno za prvo udobno potovanje. Po načrtu o krožnih potovanjih v letošnji sezoni je luksuzna ladja »Jedinstvo« odpovala dne 7. marca na regularno krožno pot med Neapljem in severnoafriško obalo. Do 12. aprila je ladja petkrat preplula progo. V delu cembura bo ladja odplula na eno podobno krožno potovanje do Severne Afrike.

Ladja »Jadrana« bo letos trikrat plula proti lukam v Sovjetski zvezi. Za dve potovanji so že vsa mesta oddana; tretje potovanje bo v jeseni. Na prvo je ladja odplula 10. aprila. V Benetkah se je nanjo vkrcalo

znatno število nemških turistov; nato je ladja plula proti Kreti, Aleksandriji, Bejrutu, Haifi, Famagosti, Pireju, itd. Pot je trajala 14 dni. Te dni je ladja odplula na drugo potovanje, ki bo trajalo 10 dni. Med poletjem bo »Jadrana« vzdrževal svojo običajno pomorsko progo. Jeseni pa, kakor rečeno, bo znova odplula na krožno potovanje. Za to pot je še nekaj mest nezasedenih.

Luksuzna ladja »Jugoslavija« bo v letošnji sezoni nastopila več čezmorskih potovanj. Dne 10. aprila je nastopila prvo, in sicer v Grčijo. To pot bo te dni ponovila, nato pa bo dvakrat plula na velikih potovanjih po deset dni po Sredozemskem morju.

LADJA »LASTOVO«, ki je last Jadranske linije, plovilce, vzdržuje novo redno potniško progo Trst-Reka-Kreta. Ladja se dotika vmesnih luk Koper, Reka, Zader, Sibenik, Split, Dubrovnik in Kotor, ter Krfa, Pireja, Herakleja in Katakola v Grčiji. Na povratku se ladja ustavi v Baru in Dubrovniku. Potovanje na »Lastovo« je zelo udobno. Poleg tega je Jadrolinija sklenila, da uvede za listke s povratkom zelo ugodne puste.

TEHNOPROMET

za promet na veliko i uvoz i izvoz metalnih i tehničkih proizvoda

BEOGRAD — BULEVAR REVOLUCIJE 28
Telefoni: 30-391 do 395, Sekretarijat: 32-344,
Teleprinter: 01-130, Telegrami: TEHNOPRO-
MET — Beograd, Poštanski fah: 239

Pretstavništva u FNKRJ:
u Zagrebu, na Rijeci, u Ljubljani, Mariboru,
Sarajevu, Kraljevu, Novom Sadu i Skoplju.

UVOZI:

Sivo i belo sirovo i staro gvožđe — Sve vrste specijalnih čelika: alumin, konstruktivne, legirane i nelegirane, ugljenične, vučne, za bušenje stena, za opruge i za vruće i hladno itd. — Sve vrste valjanog materijala: šipasti i fazonski čelik i nosače — Sve vrste limova i traka: hladno i toplo valjane — Čelične cevi svih vrsta — Žice i čelično užad — Odlike, otkivke i otpreske — Proizvode obojenih metala — Željeznički materijal: bandaze, osovinske slogove, kočnice i delove istih, sav pripadajući materijal za željeznička sredstva, šine i pribor — Brusna točila i ostali brusni materijal — Sve vrste alata — Čelične boce za kiseonik, aceten, azot, hlor itd.

SEKTOR UNUTRASNJEG PROMETA sa skladištima u ZEMUNU i SARAJEVU — razpolaze bogatim asortimanom: proizvoda crne i obojene metalurgije — svih kvaliteta i dimenzija običnih i plemenitih šipkastih čelika, fazonskih čelika, nosača, limova, žice, hladno valjanih traka, cevi i dr. — obojenih metala: šipki, limova traka, cevi, žice, bronzanih odlivaka i dr.

STRUČNI TEHNIČNI BIRO TEHNOPROMETA — na raspoloženju je poslovnim prijateljima za stručne savete i obaveštenja: o izboru vrste čelika prema nameni, o zameni kvaliteta čelika prema nameni, o upoređenju kvaliteta oznaka, o hemiskom sastavu, o mehaničkim osobinama, o termičkoj obradi i drugim tehničkim podacima prema konkretnim potrebama.

30. IV. - 15. V. 1960

Ne propustite posjetiti

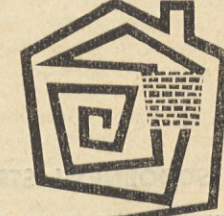
Medjunarodni proljetni Zagrebački velesajam i izložbu

KOMERCIJALNI DIO obuhvaća aparate, strojeve, uređaje i opremu za domaćinstvo, objekte društvene prehrane, ugostiteljstvo, trgovinu i komunalne servise; kovinske, staklene, plastične i kemijske proizvode i pokućstvo za domaćinstvo, prehrambene, tekstilne i kožne proizvode, elemente stambene izgradnje, sredstva i opremu za pakovanje u trgovini, sredstva za zdravstvene ustanove, turizam, sport i razonodu, sredstva za lokalni i turistički saobraćaj i dr.

IZLOŽBENI DIO organiziran je u devet ambijenata, koji prikazuju rezultate i dostignuća komun i stambenih zajednica, stanovanje i stambenu izgradnju, servise, dječje ustanove, društvenu prehranu, odmor i razonodu, trgovinu, porodicu i domaćinstvo na selu i katedru »Porodice i domaćinstva«.

REVIJA SUVREMENOG ODIJEVANJA prikazuje najnovije modele konfekcijske odjeće i obuće.

NA ŽELJEZNICI I BRODOVIMA.
SU UOBIČAJENE POVLASTICE
ZA SVE UČESNIKE ODOBRENE

kooperativa

Import - Export

LJUBLJANA, Miklošičeva ul. 4
Telefon: uprava 21:053, h. c. 20-377, 20-021

IZVAŽA: mehak in trd rezan les, gozdne sortimente in lesne finalne izdelke, ter izdelke domače obrti.

UVAŽA: pluto in izdelke iz plute.

Industrijsko crevarsko preduzeće

Beograd

Telefon 21-839
UL. 29. NOVEMBRA 117
Telegr. CREVARSKO
P. P. 235

UVOZ - IZVOZ

PRODUCIAMO: PROIZVODIMO ZA IZVOZ:

budella di maiale
vescica di maiale
culari di maiale
budella di montone
dritto di manzo
torto di bue
caglio liquido

svinjska creva
svinjski mehuri
svinjski kulari
ovčja creva
goveje debelo crevo
goveja tanka creva
sirište u tečnosti

TRGOVSKO PODJETJE

SLAVICA KOPER

priporoča svojo bogato izbiro domačega in uvoznega industrijskega blaga: tekstil, železnina, galanterija, pohištvo, barva.

ĐURO ĐAKOVIĆ

KANCELARIJE

Beograd: Knez Mihajlova 1/II — Tel. 33-065
Zagreb: Božidara Adžije 7 — Tel. 32-734

PROJEKTIRAMO I IZRADJUJEMO

lokomotive, vagoni, tramvaje, motorna kola, vagonete, kamionske prikolice, parne pružne dizalice.

KOTLOVSKA POSTROJENJA

kompletne termoelektrarne i toplane, žarnosne strmocevnne parne kotlove, strmocevnne parne kotlove, sekcionalne parne kotlove, vodocjevne kotlove, stojeće kotlove, lokomobilske kotlove, mehaničke pužajuće luskaste roštilje, mehaničke kaskadne roštilje, uređaje za mlinsko loženje, uređaje za loženje mazutom ili naftom, uređaje za loženje gasom visokih peći i koksni pilnom, uređaje mehaničke dopreme uglja, uređaje mehaničke otpreme šljake i pepela, kompletne uređaje za termičku i kemijsku pripremu napojne vode, uređaje za čišćenje izlaznih dimnih plinova iz kotlova.

GRADJEVINSKI STROJEVI

parne valjke PV — 10, motorne valjke »MV 40«, »4, 8« i »MV 8-10«, elektrokare, pokretne dizalice, betonske dizalice, betonske mješalice, češljune drobilice, mlinove za kamen »WB-3«, gradjevinski vitla, gradjevinske dizalice, dampere.

RAZNI UREDJAJI

uređaje za prehrambu industriju, uređaje za kemijsku industriju, uređaje za rudarstvo, uređaje za ostale industrije, cisterne, rezervoare, cjevovode, okretnice.

NADALJE PROIZVODIMO

odljeve, otkovke, otpreske, butan boce, prenosnice, plinospreme suhe i mokre, limene silose, kamperne kolone, bunke, dimnjake, gasne vodove, lake konstrukcije od lima, brane.

MONTIRAMO

Vršimo montažu svih vrsta postrojenja i uređaja svih kapaciteta, prema našim ili tuđim nacrtima.

SARADNJA

Saradujemo sa svim poznatijim projektantskim biroima i tvornicama u državi i inostranstvu (Zap. Njemačkom, Francuskom, Italijom, Engleskom, Austrijom, Madjarskom i CSR).

INDUSTRIJA LOKOMOTIVA,
STROJEVA I MOSTOVA

SLAVONSKI BROD

Telefon 321, 323
Brzov: Lokomotive
Pošt. pret. 63
Žiro RN NB 570 — T — 16
Teleprinter 02 155

tvornica električnih strojeva

Rade Končar

PROIZVODIMO:

Elektromotore, generatore,
transformatore snage
i mjerne aparate za niski
i visoki napon,
električne peći i grijače

**Preizimamo
projektiranja i izvedbe
kompletne
elektrifikacije
postrojenja svih vrsta**

TRGOVSKO ZASTOPSTVO

EKSKLUZIVNA ZASTOPSTVA

Adamić

NUDI NAJBOLJE POGOJE
PRI NABAVI I PRODAJI
VSAKOVRSNEGA BLAGA

Trst, V. S. Lazzaro, 23/II, Tel. 28-449, 31-996

MAS IN UMETNIH SMOL

INDUSTRIJA PLASTIČNIH

IPLAS

KOPER

Uprava Koper
Obrati: Koper in Podgrad

INDUSTRIJA PLASTIČNIH

MAS IN UMETNIH SMOL

TRGOVSKO PODJETJE

Bor

KOPER (Postaja) — tel. 96

Zaloga vseh vrst lesa,

premoga

drv za kurjavo

in gradbenega materiala

Intertrade

PODJETJE ZA MEDNARODNO TRGOVINO
IN ZASTOPSTVA

LJUBLJANA

S svojimi predstavništvi:

BEOGRAD	CAIRO
ZAGREB	ALEXANDRIA
RIJEKA	BOMBAY
NEW YORK	NEW DELHI
MEXICO	CALCUTTA
BUENOS AIRES	DUSSELDORF

želi vsem svojim poslovnim prijateljem
in delovnim kolektivom
prijetno praznovanje 1. maja

Intertrade

mercator

LJUBLJANA — JUGOSLAVIJA

VELETRGOVINA — IMPORT — EXPORT

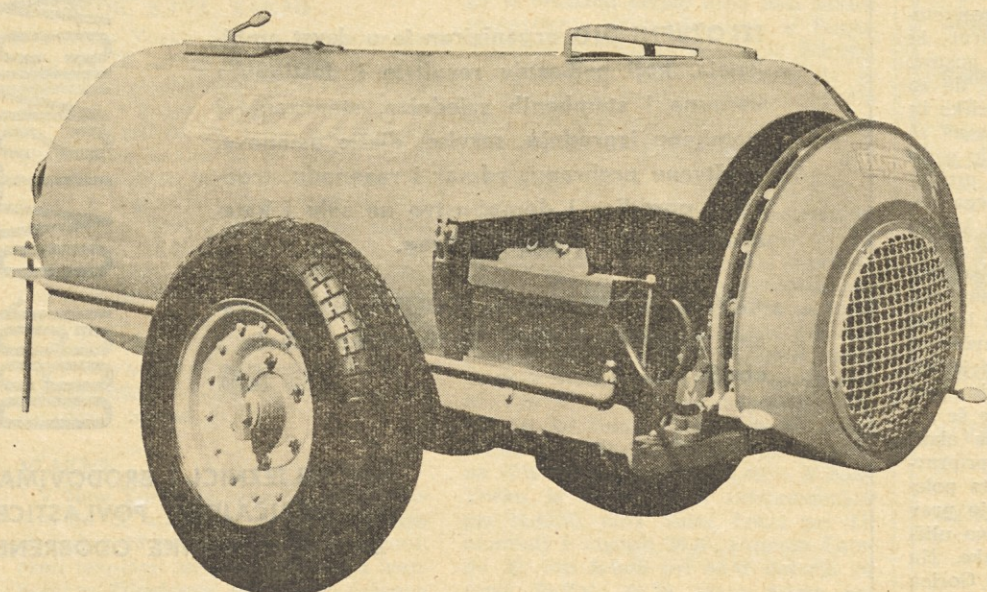
Telefoni:
Veletrgovina: 31-277, 30-641
Uvoz — Izvoz: 20-333, 20-263
Telegram: Mercator — Ljubljana
Telex: 03-114
P. P. 200

atomizzatore
tilome

Dr. P. Guizzardi
CASSANA (FERRARA)
Telefon 37-983

Stroji opremljeni z motorjem na nafto ali na bencin, z razpršilnimi cevkami na eni ali na obeh straneh, priklonni stroji na električni tok, specialni modeli za nego drevin in travnatih rastlin.

ZA SADOVNJAKE IN VINOGRADJE

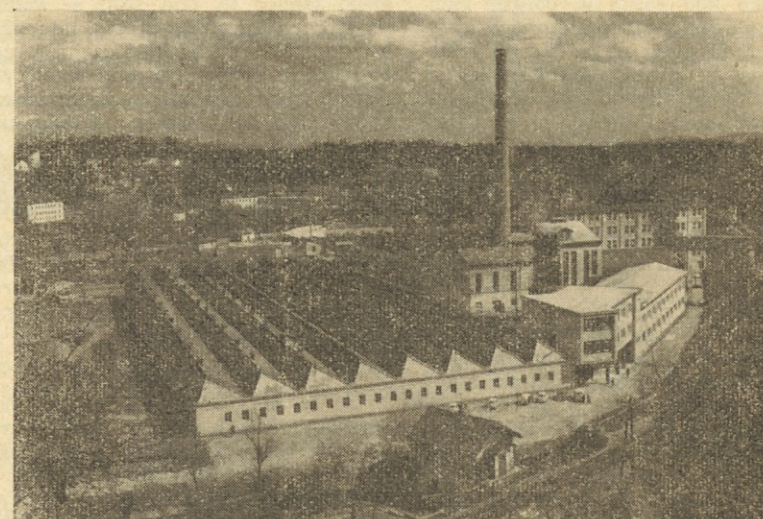

NAJSODOBNEJŠI STROJI
ZA FITOSANITARNI NEGO
SADNEGA DREVJA

NAJNOVEJŠI TEHNIČNI DOSEŽKI SO ZAJETI V KVALITETNIH IZDELKIH

telefonskih central in telefonov
kinoprojektorjev za normalni in ozki
filmski trak
elektroakustičnih naprav
instrumentov in električnih števec
avtoelektričnega pribora
selenskih usmernikov
avtomatskih sklopov
ročnih električnih vrtnih strojev
stranskih električnih ur itd.

ISKRA

tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih
izdelkov — Kranj — telefon: 231, 331
telegram: Iskra Kranj — telex: 3-197